

Ἡ ΔΙΑΦΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Χρησιζόμενον ὑπὸ τοῦ Ἰπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἔξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἐλθεῖς παρασχόν εἰς τὴν χάραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἔριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς καίθεας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΡΗΓΩΤΩΝ

ἘΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμῆς 100. Ἐξέμνητοι
δραχ. 35. Τρίμηνοι δραχ. 30.
ἘΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διακτμ. 50.—
Ἀμερικής δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ἑλλων ἐν γένει
σὺν ἄλλων Κρατῶν σελλίνα 10.
Ἐξέμνητοι καὶ Τρίμηνοι ἐναλλάτως.

ἩΚΙΔΕΥΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΗΜΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΚΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἄλλ' οἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰκουμένης μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Ἐβριτίδου ἐκφθ. 42, παρὰ τὸ Ἐμπορικόν.

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

Ἐν Ἀθήναις, 6 Ἰουλίου 1929

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 31

Πράσινοι καὶ Βένετοι

Α'.

Ἐνας ὥρατος ἥλιος λάμπει πάνω ἀ-
πὸ τῆς καστανιῆς στὸ μεγάλο οἰκογενεια-
κὸ κτήμα. Τὸ περιβόλι εἶναι ἔλο ἀνθι-
σμένο, καὶ ἡ μεγάλη δενδροστοιχία μὲ
τῆς καστανιῆς, ποὺ ἔδωσαν τὸ ὄνομά
τους σ' ὀλόκληρο τὸ κτήμα, ρίχνει ἔ-
ναν ἀπαλὸ ἥλεκτρο πάνω στὸς περιπα-
τητές.

Δὲν εἶναι καὶ πολλοὶ αὐτοὶ οἱ περι-
πατητές. Δυὸ μόνο καὶ ἡλικιωμένοι. Πε-
ριδιαβάξουν στὴ δενδροστοιχία σὲ ἀν-
τίθετη διεύθυνση ὁ καθένας, καὶ β-
ποτε συναντῶνται, δὲν ἀλλάζουν οὔτε
μιὰ λέξη. Μόνο τὴν πρώτην φοράν ποὺ
πέρασε ὁ ἕνας μπρὸς ἀπὸ τὸν ἄλλον,
χαιρετίστηκαν πολὺ εὐγενικὰ ἀλλὰ καὶ
πολύ ψυχρὰ.

Ὁ θεὸς Βαρνάβας καὶ ἡ θεὰ Ἀ-
γλαΐα δὲν τὰ πηγαίνουν καθόλου καλά.
Κι' ὁμοῦ ζοῦν κάτω ἀπὸ τὴν ἴδια στέ-
γη τώρα καὶ δέκα χρόνια σχεδόν! Ἐ-
νας κοινὸς συγγενὴς τοὺς ἄφησε πεθαί-
νοντας στὸν καθένα τὸ μισὸ ἀπὸ τὸ με-
γάλο κτήμα, τῆς Καστανιῆς. Καθένας
τοὺς εἶχε μεγάλη ἐπιθυμία νὰ κρατήσῃ
γιὰ τὸν ἑαυτοῦ τοῦ ὀλόκληρο τὸ κτήμα.
Ὁ θεὸς Βαρνάβας ἐπρότεινε στὴ θεὰ
Ἀγλαΐα νὰ τῆς ἀγοράσῃ τὸ μερίδιόν τῆς.
Ἡ θεὰ Ἀγλαΐα ἀπαντοῦσε ὅτι καὶ αὐτὴ

εἶχε ἀκριβῶς τὸν ἴδιον σκοπὸ. Ὁ θεὸς
Βαρνάβας ἔλεγε ὅτι ἔνα τόσο μεγάλο
κτῆμα δὲν μπορούσε νὰ διοικηθῇ ἀπὸ
μιὰ γυναῖκα. Ἡ θεὰ Ἀγλαΐα ἀπαντοῦ-
σε, ὅτι ὀλόκληρη ἡ οἰκογένειά τῆς εἶχε
γεννηθεῖ σ' ἐκεῖνο τὸ σπίτι καὶ τίποτε
δὲν θὰ τὴν ἔκανε νὰ τὸ ἐγκαταλείψῃ.
Κι' ἔτσι δὲν βρέθηκε καμμιά λύση καὶ οἱ
δυὸ ξάδελφοι ἀναγκάστηκαν νὰ κατοι-
κήσουν μαζί στῆς Καστανιῆς!

Μαζὶ καὶ ὁμοῦ χωριστά. Καθένας
εἶχε τὰ διαμερίσματά του, καθένας τὸν
ὕπνρητόν του καὶ καθένας ἔκανε πῶς ἄ-
γνοοῦσε τὴν ὑπαρξὴν τοῦ ἄλλου.

Αὐτὸ ἦταν βέβαια πολὺ δυσάρεστο.
Ἀλλὰ ἦταν κάποιος ποὺ στενοχωριόταν
γι' αὐτὴ τὴν κατάστασιν περισσότερο ἀ-
πὸ τοὺς δυὸ ξαδέλφους. Ὁ κοινὸς τοὺς
φίλος, ὁ γέρο-παπὰς τοῦ χωριοῦ, ὁ μό-
νος συνδικτικὸς κρῖκος ποὺ ὑπῆρχε ἀ-
κόμη μεταξὺ τοὺς, ἀναστράγγιζε συχνὰ
βλέποντας τὴν ἀκατανίκητην ἐπιμονὴν
καὶ τὸν δυὸ, καὶ μάταια ζητοῦσε νὰ τοὺς
συμβιάσῃ. Ὅλες οἱ προσπάθειές του
ὡς τὴν ὥρα ἐκεῖνη εἶχαν ἀποτύχει, καὶ
τὸ πρῶτὸ ποὺ ἀρχίζει ἡ ἱστορία μας, ἀ-
νέβαινε μὲ πολὺ βαρεὶὰ καρδιά τὸ δρό-
μο ποὺ ὡδηγοῦσε στῆς Καστανιῆς.

— Θεέ μου! ἀναστενάξει, στείλε μου
Ἐσὺ βοήθεια. Ἐγὼ μονάχος μου δὲν

μπορῶ πιά νὰ κάνω τίποτε. Μ' ἔλο ποὺ
εἶναι τόσο καλοὶ καὶ οἱ δυὸ τοὺς, τὰ πά-
νε κάθε μέρα καὶ χειρότερα. Πῶς νὰ
τοὺς συμβιάσω;

Χαιρετᾶται τὴ θεὰ Ἀγλαΐα, καὶ ἀφοῦ
μιλεῖ μαζί τῆς λίγη ὥρα, πλησιάζει τὸ
θεὸ Βαρνάβα, ποὺ στέκεται καὶ τὸν πε-
ριμένει λίγο παραπέρα.

— Περιμένετε καὶ σεις τὸν γραμμα-
τοκομιστὴ; τοῦ λέει.

Ὁλος ὁ κόσμος τὸν περιμένει ἐκεῖνο
τὸ πρῶτὸ, νὰ φέρῃ τῆς ἐφημερίδες ἀπὸ
τὸ Παρίσι. Βρισκόμαστε στὴν ἀνοίξῃ τοῦ
1918, στὴν πιὸ ἀγωνιώδη περίοδο τοῦ
πολέμου. Οἱ Γερμανοὶ εἶχαν φτάσει κον-
τὰ στὸ Παρίσι καὶ τὸ βομβάρδιζαν ἀκα-
τάπανστα. Καὶ μαζί μὲ τὴν πόλη, κιν-
δύνει καὶ ἡ ζωὴ τῶν κατοίκων τῆς.

Ὁ θεὸς Βαρνάβας καὶ ἡ θεὰ Ἀγλαΐα
περίμεναν τὰ νέα μὲ μεγαλύτερη ἀγωνία
ἀπὸ κάθε ἄλλον, γιατί καὶ οἱ δυὸ τοὺς
εἶχαν ἀνίψια στὸ Παρίσι.

Ἐπιτέλους τὸ κασκέτο τοῦ γραμμα-
τοκομιστῆ διακρίνεται ἔξω ἀπὸ τὴ με-
γάλη αἰθερία πόρτα. Στὴ στιγμὴ πε-
ρικυκλώνεται ἀπ' ἄλλους, δίνει σὲ καθέ-
να ἕνα γράμμα καὶ φεύγει. Τὸ γράμμα,
ποὺ διάβασε ὁ παπὰς, τὸν ἄφησε ψυχραι-
μο. Ἀλλὰ ὁ θεὸς Βαρνάβας γίνεται τό-
σο κόκκινος, καὶ ἡ θεὰ Ἀγλαΐα χλω-

μάνει σε τέτοιο σημείο, που ο γέρο-παππάς φωνάζει τρομαγμένος.

— Τι σάς συμβαίνει, αγαπητοί μου φίλοι;

— Από κάθε μεριά της πόρτας, βρίσκονται ένας πάγκος, και καθέννας από τους δυο εξαδέλφους πέφτει στον πάγκο που βρίσκεται κοντά του. Ο παππάς μόνο στέκεται μέσο στη μέση. Κι' οι δυο τους του δίνουν τα γράμματά τους, για να τα διαβάσει. Κι' ο παππάς στην ταραχή του τα διαβάζει δυνατά. 'Αλλά και τα δυο γράμματα λένε τα ίδια!

«Αγαπητή μου θεία» λέει το ένα γράμμα, που είναι γραμμένο σε μιά χαρτί με κομψό γυναικείο χαρακτήρα: «Επικαλοῦμαι την καλή σας καρδιά κατά τις δύσκολες αυτές στιγμές που περνώ. Η συνοικία μας έχει αρχίσει να βομβαρδίζεται και είναι θαύμα πως ζούμε ακόμη. Δέν μπορώ να εγκαταλείψω το νοσοκομείο, όπου περιποιηθήκαν τόσο πολύ τον άντρα μου όταν πληγώθηκε στην αρχή του πολέμου. Έχω κάνει τάμμα να υπηρετήσω κι' εγώ σ' αυτό για να μου τον κρατήσω ο Θεός γερόν ως το τέλος. Τρέμω όμως για τα παιδιά μου, τα τέσσερα αγόρακια μου, και δέν μπορώ να τ' αφήσω περισσότερο καιρό μέσα σ' έναν τέτοιο κίνδυνο. Σκέφθηκα λοιπόν ότι έσείς θα τα δεχόσαστε μ' εδωχάριστη στο όρατο σας κτήμα, και έπειδή οι περιστάσεις με βιάζουν, σάς τα στέλνω κιόλας υπό τη συνοδεία μίας πιστής φίλης μου, που ταξιδεύει στην επαρχία σας. Θα τ' εδωχθήτε λοιπόν σχεδόν μόλις λάβετε το γράμμα μου και...»

Ένας στεναγμός της θείας 'Αγλαίας έβγαλε τη συνέχεια.

— Τέσσερα αγόρια! Θα με κάνουν να πεθάνω!

Χωρίς ν' απαντήσει, ο παππάς διαβάζει το δεύτερο γράμμα, γραμμένο σε χοντρό εμπορικό χαρτί.

«Αγαπητέ μου θείε, θα μάθατε βέβαια από τις εφημερίδες ότι βρμδαζίζομαζε κάθε μέρα. Έννοείται ότι ούτε ή γυνίκα μου, ούτ' εγώ μπορούμε να εγκαταλείψουμε το σπίτι μας και το κατάστημά μας. Τρέμουμε όμως κάθε ώρα και στιγμή για τ' αγαπημένα μας κοριτσάκια, κι' επειδή δέν μπορούμε να περιμένουμε περισσότερο, σάς τις στέλνουμε, χωρίς να ζητήσουμε τη συγκατάθεσή σας. Μόλις λάβετε το γράμμα μου, θα τις δεχθήτε και τις τρεις. Πολλοί από τους γνωστούς μας κτεβαίνουν στη

Μεσημβρινή Γαλλία και σε κάποιον απ' αυτούς θά έμπιστευοῦμε τις αγαπημένες μας μικρούλες, που έτσι θά είναι σε λίγο ασφαλισμένες κάτω από τη φιλόξενή σας στέγη. Γνωρίζω, αγαπητέ μου θείε, ότι ή καλή σας καρδιά...»

— Κτλ. κτλ. εξακολούθησε ο θείος Βαρνάβας. Λοιπόν τί λέτε; Τρία κοριτσάκια!

Ο παππάς βάζει με ήρεμια τα γυαλιά του στη θήκη τους. Μένει ακίνητος. Άνάμεσα στους δυο εξαδέλφους και συλλογίζεται σιωπηλός. Ο θείος Βαρνάβας κι' ή θεία 'Αγλαία στέκονταν, ο ένας

«Ο γραμματοκομιστής δίνει ένα γράμμα σε καθένα...» (Σελ. 361, στ. γ')

κοντά στον άλλον, για πρώτη φορά ύστερα από πολλόν καιρό.

— Τέσσερις δικέλλοι! άναστενάζει ή μιά.

— Τρεις κούκλες! μουγγρίζει ο άλλος.

— Θα τους χρειζόταν ένας κατέρας, ένας άντρας, για να τους διευθύνει, λέει ή θεία.

— Θα τους χρειαζόταν μιά μητέρα, μιά που να ξέρη να τις περιποιείται και να τις χαϊδεύη. Εγώ δέν είμαι κατάλληλος για ν' αναθρέψω κοριτσάκια.

Έννοείται ότι ο καθέννας τους άγνωστ' απολύτως τον άλλον, όπως πάντοτε, και άπευθύνονται κι' οι δυο τους στον παππά.

— Άλλά ο γέρος φίλος τους μένει σιωπηλός.

— Φαντασθήτε, φωνάζει ο γέρος θείος, να εκτελέσω τώρα εγώ χρέη γιαγιάς. Να ήταν τουλάχιστο αγόρια!

— Άχ, Θεέ μου, άναστενάζει ή θεία 'Αγλαία. Θα προτιμούσα να μου έστελναν κοριτσάκια.

Η καρδιά του παππά αρχίζει να αισθάνεται μιά μικρή τρεμούλα. Άντιλαμβάνεται ότι ή θεία Πρόνοια του στέλνει τη βοήθεια που ζητούσε τώρα και τόσο καιρό.

— Εγώ όμως δέν βλέπω τίποτε το δυσάρεστο σ' όλα αυτά, λέει ήρεμος στους δυο φίλους του, που είναι έξαλλοι από την ταραχή τους. Ο Θεός κανονίζει λαμπρά τα πράγματα. Σάς στέλνει και σάς το μεριδίό σας απ' τον πόλεμο, που όπως κι' εγώ ως τώρα δέν τον γνωρίσαμε, παρά εξ άκοης. Και το μεριδίό μου, που σάς αναλογεί δέν είναι και τόσο βαρύ. Τα χαριτωμένα αυτά παιδάκια θά ξαναζεστά-νουν την καρδιά σας. Θα τ' αφροντίζετε μαζί κι' ο κύριος Βαρνάβας θά είναι ο πατέρας που χρειάζεται σ' αγόρια σας, δεσποινίς, καθώς κι' ή δεσποινίς 'Αγλαία θ' αναπληρώσει την μητέρα των κοριτσιών σας, κύριε Βαρνάβα.

Κι' ο αγαθός έρωμένος, νομίζοντας ότι βρήκε τη λύση, τρίβει τα χέρια του από εύχαρίστηση. Άλοίμονο, αλοίμονο! πόσο βρίσκεται μακριά απ' αυτό που διευθετείται.

— Δέν χρειάζομαι βοήθ'η, λέει ξερά ο θείος Βαρνάβας.

— Θα τ' αγαπάω και μόνη μου πέρα, βεβαιώνει ή θεία 'Αγλαία.

Κι' οι δυο τους στρέφονται απότομα προς το σπίτι.

— Σουλπίκια, Σουλπίκια, που μου χώνηκες, άκαμάτη; φωνάζει ο θείος που προχωρεί με μεγάλα βήματα προς το σπίτι του. Έτοιμάσου, μάς έρχονται μουσαφίρηδες!

Ο Σουλπίκιος δέν άπαντά.

— Πουλχερία, Πουλχερία, τρέξε γρήγορα! Άχ, Θεέ μου, τί θα κάνουμε, άναστενάζει ή θεία 'Αγλαία. Τα παιδιά μπορεί να φθάσουν από τη μιά στιγμή στην άλλη.

— Δέν θά φθάσουν πριν από αύριο, την βεβαιώνει ο παππάς, μιά και το μόνο τραίνο που μάς έρχεται, πέρασε χωρίς να τ' εφέρει.

Ήουχασμένη κάπως ή θεία 'Αγλαία διευθύνεται στο σπίτι μαζί με τον παππά. Μάτια όμως φωνάζει την Πουλχερία.

(Κατά το γαλλικό του André Bussy)

(Άκολουθεί) ΓΕΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ALPHONSE DAUDET

Ο ΠΙΤΣΙΡΙΚΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —
Του κάκου τούλεγα πως με λένε Δα-νιήλ 'Εσέτ... Στα τελευταία, το πή-ραν κι' οι συμμαθητές μου κι' έτσι μου κόλλησε το παρατσούκλι «πιτσιρίκος».

Και νάταν μόνο ή μπλούζα! Τέλλα παιδιά είχαν όμοιες σάκκες από κίτρι-νο πετσό, καλαμάρια από μυρωδάτο ξύ-λο, τετράδια ντυμένα με χαρτόνι και δ-λοκαίνουργα βιβλία. Τα δικά μου ήταν μεταχειρισμένα, ξεφτισμένα, αγορασμέ-να όλα από τα παλαισιπωλεία. Ο Ζάκ έβαζε τα δυνατά του να μου δένει τα τετράδια με γοντρά χαρτόνια, αλλά ο εὐλογημένος έβαζε πάντα πολλή κόλλα και μύριζαν! Μου είχε φτιάξει κι' ένα χαρτοφύλακα με άπειρες θήκες, αλλά πάλι ή κόλλα ήταν πολλή και μύριζε.

Ο Ζάκ, βλέπετε, είχε κι' αυτή τη μα-νία: να κολλάει χαρτιά και χαρτόνια από το πρωί ως το βράδυ. Όλοένα έ-βαζε στη φωτιά διάφορα μικρά δοχεία με κόλλα, κι' όταν του έμενε καιρός, κολλούσε βιβλία, χαρτόνια, κουτιά, ό,τι έβρισκε. Τόν άλλο καιρό ο καιμένος εί-χε ένα σωρό δουλειές: πήγαινε δέματα σε μαγαζιά, έγραφε «καθ' ύπαγόρευση» του πατέρα, έτρεχε για ψώνια, —μάθαι-νε τελοσπάντων το «εμπόριο.» Όσο για μένα, είχα καταλάβει ότι όταν φο-ρεί κανείς μπλούζα με καρδεάκια και τόν φωνάζουν «πιτσιρίκος», πρέπει να μελετά διπλά από τους άλλους για να είναι ίσος τους. Κι' έτσι ο καιμένος ο Πιτσιρίκος εργαζόταν με όλα του τα δυνατά.

Θαρρώ πως τόν βλέπω, το χειμώνα, μέσα στο κρύο δωμάτιό του (που φω-τιά!) να κάθεται στο τραπέζι του, με τα πόδια τυλιγμένα σε μιά κουβέρτα. Έβλεπα το ξεροθόρι λυσσοῦσε στα παρά-θυρα. Στο γραφείο ο κ. 'Εσέτ άκουγό-ταν να διαγορεύει:

«Έλαβον την από 8 τρέχοντος έπι-στολήν σας...»

Κι' ή παραπονοϊκή φωνή του Ζάκ που ξανάλεγε:

«Έλαβον την από 8 τρέχαντος έπι-στολήν σας...»

Κάπου κάπου, ή πόρτα άνοιγε σιγά-σιγά κι' έμπαινε ή κυρία 'Εσέτ. Πλη-σίαζε τόν Πιτσιρίκο πατώντας στα νύχια.

— Εργάζεσαι; τούλεγε σιγά-σιγά.

— Ναι, μαμμιά.

— Δέν κρυώνεις;

— Καθόλου!

Ψέμματα έλεγε ο Πιτσιρίκος: κρύωνε ο φτωχός και πολύ μάλιστα.

Τότε ή κυρία 'Εσέτ καθόταν πλάι του με το πλέξιμό της κι' έμενε έκει ώρες δλοκλήρες, μετρώντας τους πόν-

τους της κι' άναστενάζοντας που και που.

Καιμένη κυρία 'Εσέτ! Συλλογιζό-ταν πάντα τόν τόπο της, που δέν έλ-πίζε πιά να τόν ξαναϊδει... Κι' όμως, για την κακή της τύχη, για την κακή τύχη όλων μας, έμελλε να τόν ξαναϊδει γρήγορα...

Γ'

Το θλιβερό τηλεγράφημα
Ήταν Ιούλιος μήνας. Μιά Δευτέρα, όταν σκόλασα, έμεινα με κάτι παιδιά στο δρόμο και παίζαμε βόλους. Έτσι με πήρε ή ώρα, κι' όταν γύρισα στο σπίτι, ήταν σχεδόν βράδυ. Είχα τρέξει δ-

«Με ρώτησε με μιά φωνή που μου ράγισε την καρδιά: Πέθανε;» (Σελ. 364, στ. β')

σο μπορούσα, ή ψυχή μου είχ' έρθει στα δόντια μου. Όστόσο στάθηκα στο κατώφλι για να πάρω ανάσα και να βρω μιά ιστορία να δικαιολογήσω την άργο-πορία μου. Ύστερα χτύπησα με θάρρος το κουδούνι.

Μου άνοιξε ο ίδιος ο κ. 'Εσέτ.

— Τι άργά που έρχεσαι! μου είπε.

Εγώ άρχισα να λέω το ψέμμα μου τρέμοντας, αλλά ο καλός άνθρωπος δέν μ' άφισε να τελειώσω. Μ' έσφιξε στο στήθος του και με φίλησε τρυφερά, χω-ρίς να πει λέξη. Και γώ που περίμενα να με μαλώσουν! Στην αρχή νόμισα πως θά είχαμε στο σπίτι τόν εφημέριο του Σαιν-Νιζιέ, γιατί ήξερα πως τις ή-μέρες που είχαμε μουσαφίρηδες, κανείς δέ μάς μάλωνε. Όταν όμως μπήκα στην τραπεζαρία, είδα πως είχα γελα-στεί. Στο τραπέζι ήταν μόνο δυο σερ-βίτσια, του πατέρα μου και το δικό μου.

— Κι' ή μητέρα; Κι' ο Ζάκ; ρώ-τησα ξαφνισμένος.

Ο κ. 'Εσέτ μου άποκρίθηκε με ή-

συχή φωνή, που δέν την συνείλιζε πολύ: — Η μητέρα κι' ο Ζάκ έφυγαν. Δα-νιήλ, ο άδελφός σου ο παππάς είναι πολ-λύ άρρωστος.

Και βλέποντας πως είχα γίνει κιόλας κατάκλωμος, πρόσθεσε, τάχα με κέφι, για να με καθησυχάσει:

— Πολύ άρρωστος, δηλαδή το λέει ο λόγος. Μάς έγραψαν πως είναι στο κρεβάτι. Τη μέτσα σου την ξέρεις, θέλησε καλά και σώνει να πάει να τόν δει. Εγώ της έδωσα μαζί και το Ζάκ... Πάντως, δέ φαντάζομαι να είναι τίποτα σοβαρό. Κάτσε τώρα να φάμε, γιατί πεινώ φοβερά

Κάθησα χωρίς να πω μιλιά, αλλά ή καρδιά μου ήταν σφιγμένη κι' έβαζα όλα μου τη δύνατά να κρατήσω τα δά-κρυά μου, όταν συλλογιζόμου ότι ο

άδελφός μου ο μεγάλος ήταν άρρωστος. Δειπνήσαμε θλιβερά και σιωπηλά. Ο κ. 'Εσέτ έτρωγε βιαστικά, έπινε με μεγά-λες γουλιές, κι' ύστερα ξαφνικά σταμα-τούσε και συλλογιζόταν... Εγώ ήμουν ακίνητος στην άλλη άκρη, σαν άποσοβ-λωμένος, και συλλογιζόμου τις όμοιες ιστορίες που μουλεγε ο άδελφός μου ο παππάς, όταν έρχόταν στο εργοστάσιο. Θυμόμου την ήμέρα που είχαμε την πρώτη του λειτουργία, όπου είχαμε πείε δλοι μας. Τί ώραος που ήταν όταν έ-πλωνε τα χέρια του προς έμάς κ' έλεγε «Ο Κύριος μετ' υμών...» με φωνή τόσο γλυκειά, ώστε ή κ. 'Εσέτ άκρυ-ζε... Τώρα τόν φανταζόμου κει κάτω σ' ένα κρεβάτι, άρρωστο, (πολύ άρρω-στο, κάτι μου τδλεγε μέσα μου!) κι' ή άπελπισία μου ήταν περισσότερη γιατί μιά περίεργη φωνή άκουγόταν μέσα μου να λέει: «Βλέπεις; ο Θεός σε τιμωρεί. Γιατί νάργησες νάρθεις σπίτι; Και για-τί να πες το ψέμμα;»

Όταν άποφάγαμε, είχε βραδυάσει.

πιά. "Ανάψαμε τη λάμπα κι' άρχισαμε τὸ νυχτέρι. Ο κ. "Εσσέτ άπλωσε άπάνω στὸ τραπέζι τὰ χοντρά έμπορικά βιβλία του κι' έκανε δυνατὰ τούτους λογαριασμούς του. Ο Φινές, ὁ γάτος πού εἶχαμε πάρει γιὰ τὴς κατσαρίδες, νιαούριζε θλιβερὰ τριγυρνώντας τὸ τραπέζι. Κι' ἐγὼ άνοιξα τὸ παράθυρο καὶ κοίταξα έξω.

Ο άέρας ἦταν βαρὺς μέσα στὴ νύχτα. Ἄπὸ κάτω άκουγόταν οἱ άνθρωποι πού μιλοῦσαν καὶ γελοῦσαν, κι' άπὸ κάπου μακριὰ ἔφτανε ὁ ἦχος μιᾶς σάλλπιγγας. Ἐαφνικὰ ἕνα κουδούνισμα στὴν πόρτα με' τίναξε άπάνω. Ὑρίσα πίσω κι' εἶδα στὸ πρόσωπο τοῦ πατέρα τὴν ἴδια άγωνία καὶ τὸν ἴδιο τρόπο, πού μ' εἶχε καὶ μένα κυριεύσει στὸ άκουμά του.

— Χτυπάνε! μοῦ εἶπε μὲ βαθεῖα φωνή.

— Μείνε δω, πατέρα! πᾶω ἐγὼ νὰ ἴδω.

Κι' ἔτρεξα στὴν πόρτα. Ἐνας άνθρωπος, σὰ θαμπή σκιά μέσα στὸ σκοτάδι, μοῦδινε κάτι, πού εἰδίαστα νὰ τὸ πάρω.

— Ἐνα τηλεγράφημα, εἶπε.

— Τηλεγράφημα; Τί νὰ τὸ κάμω; Τὸ πήρα ὡς τόσο κι' έτοιμαζόμουν νὰ ξανακλείσω τὴν πόρτα. Μά' ὁ ξένος τὴν κράτησε μὲ τὸ πόδι του καὶ μοῦ εἶπε άπότομα:

— Μιά ὑπογραφή!

Ἐπρεπε νὰ ὑπογράψω! Ποῦ νὰ τὸ ξέρω! Ἦταν τὸ πρῶτο τηλεγράφημα πού παραλάβαινα.

— Ποιὸς εἶναι, Δανιήλ; φώναξε ὁ πατέρας, κι' ἡ φωνή του φαινόταν καθαρά πὼς ἔτρεπε.

Ἐγὼ άποκρίθηκα:

— Τίποτα! Ἐνας φτωχός...

Ἐκαμα νόημα στὸν ξένο νὰ περιμένει, ἔτρεξα στὴν κάμαρά μου, βούτηξα τὴν πέννα μου στὸ μελάνι καὶ γύρισα

— Ὑπογράψτε δω! μοῦ εἶπε.

Ο Πιτσιρίκος ὑπόγραψε στὸ μισοσκόταδο, ἐνῶ τὰ χέρια του ἔτρεμαν. Ὑστερα ἔκρυψε τὸ τηλεγράφημα μέσα στὴ μπλούζα του καὶ γύρισε.

Ναί, τῶχροψα, γιατί τῶξερα εἰς ἐρχόταν νὰ μᾶς άναγγεῖλει κάτι τρομερό. Κι' ἔταν θά τ' άνοίγα, δὲν θά μαθαίνα τίποτα νέο, γιατί άπὸ πρὶν μάντευα τὸ περιεχόμενό του.

— Ζητιάνος ἦταν; ρώτησε ὁ πατέρας κοιτάζοντάς με στὰ μάτια.

Κι' ἐγὼ άποκρίθηκα, χωρὶς νὰ κωκινήσω: — Ναί, ζητιάνος ἦταν.

Καὶ κάθησα πάλι στὸ παράθυρό μου, γιὰ νὰ μὴν ὑποφιαστεί τίποτα.

Ἐμμεσα ἐκεῖ ἀσάλευτος κι' ἀμίλητος, σφίγγοντας αὐτὸ τὸ χαρτί πού μοῦκαίναε τὸ στήθος. Τοῦ κάκου πολεμοῦσα νὰ δώσω θάρρος στὸν ἑαυτὸ μου κι' ἔλεγα:

«Ποῦ ξέρεις; Μπορεῖ νὰ λείει εἰ,

ἔγινε καλά!» Στὸ βᾶθος, τὸ αἰσθανόμενον πὼς ἡ ἀλήθεια ἦταν κακή, πὼς τὸ χαρτί δὲν ἔλεγε εἰς ἔγινε καλά!

Τέλος, βγήκα άπὸ τὴν τραπέζια, τάχα άφηρημένος, κι' εἰς βρήθηκα στὴν κάμαρά μου, άναψα τὴ λάμπα βιαστικά κι' άνοιξα μὲ τρεμάμενα χέρια τὸ χαρτί. Ἄ, τί δάκρυα ἔχουσα πάνω σ' αὐτὸ τὸ χαρτί τοῦ θανάτου!... Δέκα φορὲς τὸ διάβασα, ἐλπίζοντας πάντα, εἰς θά εἶχα ἔλασται. Μά' ὅσο κι' ἂν τὸ γύριζα άπ' ἔλεος τὴς μεριῆς, οἱ λέξεις του ἔμεναν οἱ ἴδιες:

«Πέθανε. Προσευχθῆτε γι' αὐτόν».

Δὲν ξέρω ἀκριβῶς πὴν ὥρα ἔμμεσα ἐκεῖ ἔρθιος, κλαίγοντας πάνω στὸ χαρτί αὐτό. Θυμοῦμαι μόνο, εἰς πρὶν φύγω ἀπὸ τὴν κάμαρά μου, νίφτηκα πολλὲς φορὲς, γιατί τὰ μάτια μου μ' ἔτσουζαν.

Καὶ τώρα τί θάκανα; Πὼς θάλεγα στὸν πατέρα αὐτὸ πού ἔπρεπε ἀργὰ ἢ γρήγορα νὰ μάθει; Τί άνοησία πού εἶχα κάμει! Τοῦλάχιστο, ἂν τοῦ τὶ πῆγαινα ἀμέσως, θά τ' άνοίγαμε καὶ θά τὸ διαβάσαμε μαζί. Τώρα, ἔπρεπε νὰ τὸ πῶ.

Ὡστόσο πλησίασα στὸ τραπέζι καὶ κάθησα στὸ πλάι τοῦ κ. "Εσσέτ. Ο καίμενος ὁ πατέρας εἶχε κλείσει τὰ βιβλία του καὶ καθόταν τώρα καὶ παίραζε μὲ τὴν πέννα του τὰ μουστάκια τοῦ γάτου μας. Σφιγγόταν ἡ καρδιά μου πού τὸν ἔβλεπα νὰ διασκεδάζει ἔτσι.

Καὶ καθὼς τὸν κοίταξα ἔτσι συλλογιόμενος, μὲ τὸν τηλεγράφημα στὸ χέρι, ὁ κ. "Εσσέτ σήκωσε τὸ κεφάλι. Τὰ βλέμματά μας συναντήθηκαν, καὶ μὲ τὴν πρώτη ματιά, ὁ πατέρας κατάλαβε τὴν ἀλήθεια, γιατί ἀμέσως μὲ ρώτησε μὲ μιὰ φωνή πού μοῦ ράγισε τὴν καρδιά:

— Πέθανε;...

Τὸ χαρτί γλύστρησε άπ' τὰ χέρια μου κι' ἔπεσα μὲ λυγμούς στὴν ἀγκαλιά του. Κλάψαμε ἔτσι μαζί πολλὴν ὥρα, ἐνῶ ὁ γάτος στὰ πόδια μας ἔπαιζε μὲ τὸ άπαίσιο τηλεγράφημα...

Πᾶνε τόσα χρόνια ἀπὸ τότε. Μά καὶ σήμερ' ἀκόμα, πιστέψτε με, κάθε φορά πού λαβαίνω τηλεγράφημα, πάντα τ' άνοίγω μὲ μίαν άνατριχίλα. Μοῦ φαίνεται πὼς θά διαβάσω «πέθανε» καὶ πὼς πρέπει νὰ προσευχηθῶ γι' αὐτόν»...

Τὸ κόκκινο τετράδιο

Ὅταν γύρισε ἡ κυρία "Εσσέτ ἀπὸ τὸ Λυόν, μετὰ τὴν κηδεία τοῦ γιοῦ της, στὸ πρόσωπό της ἦταν μιὰ βαθεῖα ρυτίδα, ὅμοια μὲ τὴν ρυτίδα πού ἔβλεπα στὸ εἰκόνημα μιᾶς θλιμμένης Παναγίας, τῆς Παναγίας τοῦ Πόνου.

Καίμενη μητεροῦλα! Ἄπὸ τότε δὲ γέλασε πιά τ' ἀχέλι της. Τὸ πρόσωπό της ἦταν πάντα θλιμμένο, τὰ φορέματά της πάντα μαῦρα. Φόρεσε βαρὺ πένθος καὶ στὰ ρούχα της καὶ στὴν καρδιά της, καὶ δὲν τὸ ἔβγαλε πιά. Μᾶς ἔκο-

ψαν καὶ μᾶς δυὸ μαῦρα κοστοῦμα, κι' ἡ ζωὴ ξανάρχισε ἡσυχῆ καὶ πὸ θλιβερὴ ἀπὸ πρὶν.

Κάμποσο καιρὸ ἀργότερα, ἕνα βράδυ, εἶδα ἔαφνημένους τὸ Ζάκ, νῆ μπαίνει στὸ δωμάτιό μου πρὶν πέσω νὰ κοιμηθῶ, νὰ κλείνει προσεχτικά τὴν πόρτα καὶ νὰ μὲ πλησιάζει μὲ μυστηριώδη ἐπισημότητα.

Πρέπει νὰ σᾶς πῶ, εἰς ἀπὸ τὸν καιρὸ πού γύρισε άπ' τὸ τελευταῖο του ταξίδι, κάποια μεταβολὴ εἶχε γίνεἰ στὸ φίλο μας τὸ Ζάκ. Πρῶτα-πρῶτα (αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ πιστέψετε) δὲν ἔκλαιγε πιά. Ὑστερα ἡ μανία του νὰ κολλάει χαρτόνια τοῦχε περάσει λιγάκι. Βέβαια δὲν ἔλειπαν καὶ τώρα άπ' τὴ φωτιά τὰ δοχεῖα. Ἄλλὰ τώρα, ἂν μοῦ χρειαζέταν χαρτοφύλακας, ἔπρεπε νὰ τὸν παρακαλέσω γονατιστός γιὰ νὰ τὸν κατάφερω. Πᾶει πιά ἡ παλιά προθυμία γιὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτό!

Στὸ σπίτι δὲν παρατήρησαν τὴ μεταβολή. Ἐγὼ ὅμως τὸβλεπα καθαρά, εἰς ὁ Ζάκ ἄλλαξε. Κάμποσες φορὲς τὸν πέντα στὸ γραφεῖο νὰ σερβιανᾶ μόνος του καὶ νὰ χειρονομεῖ, μιλώντας δυνατὰ! Ἦν νόχτα καταλάβαινα πὼς δὲν κοιμόταν, γιατί τὸν άκουγα νὰ πηδᾶ ἔαφνικὰ ἀπὸ τὸ κρεβάτι του καὶ νὰ τρέχει μέσα στὸ δωμάτιό του. Ἀρχίζα νὰ φοβᾶμαι. Θεέ μου, θά τρελλαινόταν ἀραγε ὁ Ζάκ;

Ὁ ἴδιος φόβος μ' ἔπιασε ὅταν τὸν εἶδα νὰ κλειδώνει προσεχτικά τὴν πόρτα τῆς κάμαράς μας, κι' άρχισα νὰ τρέμω σ' ἀλήθεια. Ἄλλὰ ὁ Ζάκ δὲν κατάλαβε τίποτα. Μοῦπιασε σοβαρὰ τὸ χέρι καὶ μοῦ εἶπε:

— Δανιήλ, θά σοῦ ἐμπιστευθῶ κάτι, ἄλλὰ νὰ μοῦ ἔρκειστεῖς πὼς δὲ θά τὸ πεις πουθενά.

Ἄμέσως φύλασα. Τὸ παιδί δὲν ἦταν καθόλου τρελό.

— Σοῦ τὸρξίζομαι, Ζάκ, εἶπα.

— Δοιπόν, ξέρεις;... Κάνω ἕνα ποίημα, ἕνα μεγάλο ποίημα.

— Ποίημα, εἰς Ζάκ! Τί λές;

Ἄντι ν' άπαντήσει, ὁ Ζάκ ἔβγαλε ἀπὸ τὴ μπλούζα του ἕνα πελώριο κόκκινο τετράδιο, πού τὸχε δέσει μόνος του φυσικά μὲ χαρτόνι κι' εἶχε γράψει στὸ ἑξόφυλλο μὲ τὰ καλύτερα γράμματα πού μπορούσε:

«Θρησκεία! Θρησκεία!
Ποίημα εἰς δώδεκα ἄσματα
ὑπὸ "Εσσέτ (Ἰακώβου).»

Δώδεκα ἄσματα!... Φαντασθῆτε, ὁ Ζάκ, ἕνα παιδί δεκατριῶν χρόνων, ὁ Ζάκ ὁ κλαφιάρης, μὲ τὴς κόλλες, νὰ γράφει ποίημα σὲ δώδεκα ἄσματα!

Κι' ἔλοι τὸν ἔστελναν μὲ τὸ πανέρι στὰ φῶνια καὶ τοῦλεγαν ὀλοένα «Ζάκ, εἰσαι γαίδαρος!» Καὶ πού νῆξαν!

Ὡστόσο χρωστῶ νὰ πῶ, εἰς τὸ μεγάλο αὐτὸ ποίημα δὲν ἦταν τελειωμένο. Ἄλλὰ, βλέπετε, σ' αὐτὰ τὰ πράγματα

«ἀρχὴ τὸ ἡμῶν τοῦ παντός» καθὼς λέγει, καὶ ἀρκεῖ πού ὁ Ζάκ εἶχε βρεῖ τὴν ἀρχή. Τ' ἄλλα ἦταν «ζήτημα χρόνου».

«Χρόνος» ὅμως ἔπερασε πολλὲς καὶ τὸ ποίημα δὲν προχώρουσε. Ὡς πού τὸ καλὸ παιδί ἀπελπίστηκε πιά καὶ ἔσπερο βόδισε τὴ Μούσα του μὲ τὸ καλὸ. Τ' ἄφισε ἔλα καὶ ξανάπιασε τὰ δοχεῖα του μὲ τὴς κόλλες. Μοῦ χάρισε καὶ τὸ τετράδιο καὶ μοῦ εἶπε:

— Στὸ χαρίζω, γράψε μέσα εἰς τὸ θέλεις!

Καὶ ἔερετε τί ἔγραψα ἐγὼ; Τὰ ποιήματα τὰ δικά μου, φυσικά! Γιατί κι' ὁ Πιτσιρίκος ἦταν ποιητής: εἶχε κολλήσει ἀπὸ τὸ Ζάκ...

Ἄς πηδῶσουμε τώρα μιὰ ἐποχή, πού ἡ ζωὴ μας πέρασε χωρὶς κανένα σπουδαῖο γεγονός κι' ἄς ἔρθουμε στὰ 18...

Τὸ χρόνο αὐτό, ὁ Πιτσιρίκος τελειώνει τὰ φιλοσοφικά του μαθήματα. Εἶναι τώρα ἕνας νεανίας, πού παίρνει στὰ σοβαρὰ τὸν ἑαυτὸ του γιὰ φιλόσοφο καὶ γιὰ ποιητή. Εἶναι ὅμως πάντα δυὸ πιθαμὲς καὶ δὲν ἔχει ἀκόμη βγάλει καθόλου μουστάκι.

Ἐνα πρῶτο λοιπόν, καθὼς ὁ μεγάλος φιλόσοφος Πιτσιρίκος ἔτοιμαζόταν νὰ πᾶει στὸ σχολεῖο, ὁ κ. "Εσσέτ τὸν φώναξε στὸ γραφεῖο καὶ εἰς ὅς μὲς μίλησε, τοῦ εἶπε μὲ τὴ βαρεῖα φωνή του:

— Δανιήλ, πέταξέ τὰ τὰ βιβλία. Δὲ θά ξαναπᾶς πιά στὸ κολλέγιο.

Κι' ὁ κ. "Εσσέτ άρχισε νὰ βηματίζει ἀμίλητος. Φαινόταν συγκινημένος, τὸ ἴδιο κι' ὁ Πιτσιρίκος... Σὲ κάμποση ὥρα ὁ κ. "Εσσέτ εἶπε πάλι:

— Παιδί μου, ἔχω νὰ σοῦ πῶ κάτι δυσάρεστο, πολὺ δυσάρεστο. Πρέπει νὰ χωριστοῦμε ἔλοι γιὰ κάμποσο καιρὸ, πρέπει νὰ σκορπίσουμε.

Ἐδῶ ἕνας λυγμὸς ἀκούστηκε πίσω ἀπὸ τὴ μισοκλεισμένη πόρτα.

— Ζάκ, εἰσαι γαϊδούρι! βροντοφώνησε ἀργασιμὸς ὁ κ. "Εσσέτ, κι' ὕστερα ἔξακολούθησε:

— Ὅταν ἦρθαμε πρὶν ἀπὸ ὀχτὼ χρόνια στὸ Λυόν, κατεστραμμένος άπ' τὴν Ἐπαναστάση, εἶχα τὴν ἐλπίδα νὰ ξαναφτιάξω περιουσία μὲ τὴ δουλειά μου. Ἄλλὰ ὁ διάβολος ἔβαλε τὴν οὐρά του καὶ ἔχω χῶθει ὡς τὸ λαμὸ στὰ χρέη. Δὲν ἔχουμε πιά παρὰ νὰ πουλήσουμε εἰς μᾶς ἀπομένει καὶ νὰ σκορπιστοῦμε, γιὰ νὰ βγάλει καθέννας τὸ ψωμί του ὅπως μπορεῖ. Ἐτσι ἤθελε ὁ Θεός! Ἐδύτυχως, πού εἶμαστε ἔλοι μεγάλοι τώρα πιά.

Νέος λυγμὸς τοῦ ἀόρατου Ζάκ ἀκούστηκε. Ἄλλὰ ὁ κ. "Εσσέτ ἦταν τόσο συγκινημένος τώρα, ὥστε δὲ θυμωσε. Ἐκαμε μονάχα νόημα στὸ Δανιήλ νὰ κλείσῃ τὴν πόρτα καὶ συνέχισε:

— Νὰ πὼς τὰ κανόνισα: ἡ μητέρα σου θά πᾶει στὸν ἀδερφό της, τὸ θείο Μπατίστα. Ὁ Ζάκ θά μείνει στὸ Λυόν.

Τοῦ βρήκα μιὰ θεσοῦλα στὸ Ἐνεχυροδανειστήριο. Ἐγὼ θά κάνω παραγγελιοδοχικά ταξίδια γιὰ λογαριασμὸ τῆς Ἐταιρίας Οἴνων. Ὅσο γιὰ σένα, μικρὲ μου, πρέπει καὶ σὺ νὰ βγάλεις τὸ ψωμί σου. Στὴν ὥρα άπάνω, ἔλαβα ἕνα γράμμα ἀπὸ τὸν φίλο μας τὸν καθηγητή, πού προτείνει γιὰ σένα μιὰ θέση ἐπιμελητοῦ. Πᾶρε καὶ διάβασε!

Ὁ Πιτσιρίκος πῆρε τὸ γράμμα.

— Καθὼς βλέπω, εἶπε ἀφοῦ τὸ διάβασε, δὲν πρέπει νὰ χάνω καιρὸ.

— Ἄβριο πρέπει νὰ φύγεις.

— Καλὰ. Θά φύγω αὔριο.

Κι' ὁ Πιτσιρίκος διπλωσε πάλι τὸ γράμμα καὶ τῶσσε στὸν πατέρα του μὲ ἔλη του τὴν προθυμία. Ἦξερε βλέπετε νὰ φιλοτοφεῖ ὁ Πιτσιρίκος!

Τώρα μίηκε κι' ἡ κυρία "Εσσέτ κι' ἀπὸ πίσω της δειλὰ-δειλὰ κι' ὁ Ζάκ... Πλησίασαν κι' οἱ δυὸ τὸν Πιτσιρίκο χωρὶς νὰ πούν λέξη.

— Ἐτοιμάστε τὴ βαλίτσα του! εἶπε ἀπότομα ὁ κ. "Εσσέτ. Φεύγει αὔριο πρῶτο μὲ τὸ πλοιο.

Τ' ἄλλο πρῶτο, ἔλη ἡ οἰκογένεια συνόδεψε τὸν Πιτσιρίκο ὡς τὸ βαπόρι. Ἄπιστευτὴ σύμπτωση! Ἦταν τὸ ἴδιο βαπόρι πού εἶχε φέρει τὴν οἰκογένεια στὸ Λυόν. Βρήκαμε τὸν πλοίαρχο, γνωριστήκαμε. Θυμηθήκαμε τὴν ὀμπρέλλα τῆς Ἄννας, τὸν παπαγάλο τοῦ Ροβινσώνα, καὶ οἱ ἀναμνήσεις αὐτὲς φαίδρουναν κάπως τὸν θλιβερὸ χωρισμὸ μας.

Ἐαφνικὰ χτύπησε ἡ καμπάνα. Ἐπρεπε νὰ φύγουν οἱ ἄλλοι.

Ὁ Πιτσιρίκος στάθηκε νὰ τὸν φιλήσουν ἔλοι καὶ πέρασε τὴ γέφυρα τοῦ πλοίου.

— Νὰ εἰσαι σοβαρός, τοῦ φώναξε ὁ πατέρας.

— Νὰ μὴν ἀρρωστήσεις, τοῦ εἶπε ἡ κυρία "Εσσέτ.

Καὶ ἤθελε νὰ τοῦ πει κι' ὁ Ζάκ, ἄλλὰ δὲ μπόρεσε. Ἐκλαγε ὁ καίμενος.

Ὁ Πιτσιρίκος δὲν ἔκλεγε. Οἱ φιλόσοφοι πρέπει νὰ διατηροῦν τὴν ἀταραξία τους! Ἄλλὰ ὁ Θεὸς ξέρει ἂν δὲ θᾶδινε ἔλοι τοῦ τὸ αἶμα, γιὰ τὰ ἀγαπημένα αὐτὰ πρόσωπα πού ἄφινε πίσω του. Ἦταν καὶ ἡ χαρὰ τοῦ ταξιδιοῦ, κι' ἡ χαρὰ νὰ νοιώθει πὼς ἦταν ἄντρας πιά, —κι' ἔλ' αὐτὰ τὸν παρηγοροῦσαν.

(Ἄκολουθεῖ)

ΕΛΠΙΔΕΣ

Τὰ σύννεφα ἀμνηρίζουνε στὴ δύση καθὼς τὰπόρσοδο κυλᾶ νυχθελικά, τραγοῦδια μῦρια μαγικά ξεχύνονται στὴ φύση.

Καὶ ἡ φτωχὴ καρδοῦλα μου λὲς πιάνει κάποια νὰ νοιώθῃ μέσα της χαρὰ, κάλι μ' ἐλπιδες λαχταρᾶ κι' ὄνειρα φῶρα κάνει.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΟΥΡΗΣ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΣ

Θέλετε νὰ μάθετε γιατί ἡ λεῦκα τρέμει ἀκόμα καὶ ἔταν καθόλου δὲν φυσᾶ καὶ τὰλλα δένδρα τοῦ δάσους μὲ τὰ πυκνὰ κλαδιὰ ἡσυχάζουνε, σκορπιώντας δροσερὴ σκιά; Ἀκούστε τὴν ἱστορία της:

Τὴν ὥρα πού ὁ Κύριός μας κρεμόταν στὸ σταυρὸ, ἕνας ἱερὸς φόβος τᾶραξε ἔλη τὴ φύση, ὁ ἥλιος τυλίχτηκε σὲ πέπλο πένθιμο, ὁ ἄνθρωπος τραυμαμένος, βουδός, ἔριμενε νὰ περάσῃ τὸ ἀπροσδόκητο πού ποτὲ δὲν εἶχε ξαναἰδεῖ φοβισμένα κρύφθηκαν τὰ ζῶα στὸ δάσος: οὔτε τριζόνι άκούονταν, οὔτε μύγας βόμβισμα, οὔτε πουλιοῦ τιτίβισμα. Παντοῦ σιωπὴ, ἡσυχία, πένθος.

Μονάχα τὰ λουλούδια, οἱ θάμνοι, τὰ δέντρα, μουρμούριζαν διηγόνταν στὴ γλώσσα τους τὸ μεγάλο μυστήριο. Οἱ ἀψηλοὶ κέδροι τοῦ Λιβάνου ἔστελναν στὸν ἄερα τὸ μουρμούρισμά τους σὰ μιὰ πένθιμη, βαθύφωνη, ὀπόκωφη χορωδία: βαθὺ πράσινο, σκοτεινὸ σὰν τὴ νύχτα τύλιγε τὸ δάσος.

— Ἄχ, πᾶει πιά, σγοφιθύρισε ἡ ἰτιά ἡ «κλαίουσα», καὶ βύθισε βαθεῖα τὰ κλαδιὰ της στὸν ποταμὸ.

Κι' ὅταν ὁ γεωργὸς διάβηκε στὰμπέλι, εἶδε πὼς τὸ κλίμα ἔκλαγε, γι' αὐτὸ ἔταν ὀρίμασε ὁ καρπὸς καὶ τραδήχτηκε ὁ μούστος, τὸνόμασε «δάκρυ τοῦ Χριστοῦ».

Ἄεφανα στὸ Γολγοθᾶ σηκώθηκε ἕνα γλυκὸ ἀεράκι. Τῶστελγε ἡ βιόλα νὰ δροσίση τὸ πονεμένο παιδί τοῦ Θεοῦ κι' ἡ Ἴρις — ὁ μурωδάτος μαδὺς κρῖνος, — εἶπε στὸ κυπαρίσσι:

— Ἄπὸ τώρα καὶ στὸ ἔξῃς θά ντυθῶ πένθιμα.

— Κι' ἐγὼ, ἀπάντησε ἐκεῖνο, θά κοιτήσω κοντὰ στοὺς τάφους, γιὰ μνημόσυνο αὐτῆς τῆς ὥρας.

Ἐάφνου ἀκούσθηκε ἕνας βαθὺς στεναγμὸς καὶ ὁ ἄγγελος τοῦ θανάτου Ἄσταρῶθ κατέβηκε κοντὰ στὸ σταυρὸ κι' ὅταν ἀντήχησαν τὰ θεῖα λόγια «Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί μ' ἔγκατέλιπες,» ἔλα τὰ δέντρα, ἔλα τὰ κλαδιὰ, ἔλα τὰ φύλλα ἄρχισαν νὰ τρέμουν. Μόνο ἡ λεῦκα, ἕνα παρήφανο, ψηλὸ, κρῦο δέντρο, στάθηκε ἀλύγιστο στὸ Γολγοθᾶ.

— Τί μᾶς νοιάζει, εἶπε, γιὰ τὸν πόνο του; Ἐμεῖς τὰ δέντρα εἶμαστε ἀθάνατα δὲν ἄμαρτήσαμε.

Ὁ Ἄσταρῶθ ὅμως, ὁ ἄγγελος τοῦ θανάτου, πῆρε τὸ μαῦρο πιτάκι μὲ τὸ αἶμα τοῦ Κυρίου καὶ τῶχσε στὴ ρίζα τοῦ παρήφανου δέντρου. Τραντάχτηκε κείνο. Τὰ φύλλα του χαμήλωσαν καὶ ποτὲ πιά δὲ βρήκαν ἡσυχία τὰ κλαδιὰ του. Ὡς σήμερα τρέμει ἡ λεῦκα «ἡ τρέμουσα»...

(Ἄπ' τὸ Γερμανικὸ)

EDGARD POE

Ο ΚΡΥΣΟΚΑΡΑΒΟΣ

ἢ ΤΟ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

«Μὲ τὴ βοήθεια λοιπὸν μιᾶς μικρῆς πυξίδας, ποὺ δὲν μοῦ λείπει ἀπὸ τὴν τσέπη, διεύθυνα τὸ τηλεσκοπίο μου πρὸς ἐκεῖνο τὸ σημεῖο τοῦ ὀρίζοντα καὶ ἀρχίσα νὰ τὸ κουνῶ ἀπὸ τὸ ἄπῳ πρὸς τὰ κάτω καὶ ἀπὸ τὰ κάτω πρὸς τὸ ἄπῳ, ὥσπου παρατήρησα μιὰ στραγγυλὴ τρύπα στὸ φύλλωμα ἑνὸς μεγάλου δέντρου, ποὺ ἦταν πολὺ πικρὸ ἀπ' ὄλα τὰ γύρω του ὄρατά. Στὸ κέντρο ἀκρισῶς αὐτῆς τῆς τρύπας ὑπῆρχ' ἓν ἄσπρο σημάδι, ποὺ στὴν ἀρχὴ δὲν μπόρεσα νὰ διακρίνω ἂ ἦταν. Ἀφοῦ ὁμως ἀνεδοκατέβασα τοὺς σωλήνες καὶ συναρμολόγησα ἔτσι καταλλήλότερα τοὺς φακούς τοῦ τηλεσκοπίου μου, εἶδα καθαρὰ πὺς ἦταν ἓν ἀνθρώπινο κρανίον.

«Νὰ καὶ ἡ νεκροκεφαλὴ τοῦ κρυπτογραφήματος! Ἀπὸ τὴ στιγμή αὐτὴ μπόρουσα νὰ θεωρῶ τὸ γρίφο τέλεια λυμένον. Οἱ φράσεις, πραγματικῶς κύριο στέλεχος, ἑβδομος κλάδος πρὸς τὰ γατολικά, προσδιόριζαν τὴ θέση τοῦ κρανίου ἀπάνω στὸ δέντρο· καὶ ὅσο γιὰ

τὸ **ρίξε ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ μάτι τῆς νεκροκεφαλῆς**, ἦταν γιὰ μένα τὸ ἴδιο καθαρὸ: Ἀφοῦ ὁ λόγος ἦταν γιὰ θησαυρὸ θαμμένον στὴ γῆ, ἐπρόκειτο φυσικὰ νὰ βρεθῆ τὸ μέρος ὅπου ἐπρεπε κανέναν ν' ἀναζητῆ. Καὶ τὸ κρυπτογράφημα ἔλεγε πὺς ἔφτανε νὰ ρίξῃ μιὰ βολίδα, δηλαδή μιὰ μεταλλικὴ σφαῖρα δεμένη μὲ σπάγγο, ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ μάτι τοῦ κρανίου, καὶ ἔπειτα νὰ πάρῃ μιὰ γραμμὴ μέλισσας, δηλαδή μιὰ εὐθετὰ γραμμὴ, ἀπὸ τὸν κορμὸ τοῦ δέντρου διὰ τῆς σφαίρας, — ποὺ νὰ περνᾷ δηλαδή ἀπὸ τὸ σημεῖο ὅπου ἔπεσε ἡ σφαῖρα καὶ νὰ ἐκτείνεται πενήντα πόδια πέρα. Ἐκεῖ εἶχε χωθεὶ καὶ, πιθανότατα, ἔμενε ἀπὸ μα χωμένος ὁ θησαυρὸς.

— Ὁραία! φώναξα. Ὁλ' αὐτὰ τώρα μοῦ φαίνονται ἀπλουσιτάτα, σαφέστατα καὶ λογικώτατα. Καὶ τί ἔκαμες, ἀφοῦ κατέβηκες ἀπὸ τὸν Πύργο τοῦ Ἐπισκόπου;

— Ἐσημείωσα μὲ ἀκριβεία τὸ δέντρο, τὴ θέση του, τὸ σχῆμα του, καὶ ξεκίνησα νὰ γυρίσω στὸ σπίτι. Σημείωσε, ὅτι εὐθὺς ἄμα σηκώθηκα ἀπὸ τὸ κάθισμα τοῦ Διαβόλου, ἡ στραγγυλὴ τρύπα τοῦ φυλλώματος χάθηκε ἀπ' τὰ μάτια μου καὶ δὲν μπόρεσα νὰ τὴν ξαναβρῶ ἀπ' ὅπουδῆποτε καὶ ἂν γύρισα νὰ κοιτάξω. Ὡστε στὴν ὑπόθεσιν αὐτῇ, τὸ ἀριστούργημα νὰ ποῦμε τῆς ἐφευρετικότητος εἶναι τὸ ἀναμφισβήτητο γεγονός, ὅτι ἡ τρύπα ἐκεῖνὴ δὲν εἶναι ὄρατὴ παρ' ἀπὸ μιὰ μόνο σκοπιὰ, δηλ. ἀπὸ τὸ κλίωμα τῆς προεξοχῆς τοῦ βράχου. Μὲ ἄλλους λόγους: ἐπρεπε νὰ καθῆσθαι κανένας στὸ κάθισμα τοῦ Διαβόλου, γιὰ ν' ἀνακαλύψῃ τὴν τρύπα, τὸ κρανίον ἀπάνω στὸ δέντρο καὶ κατόπι τὸ θησαυρὸ.

«Στὴν ἐκδρομὴ μου αὐτὴ στὸν Πύργο τοῦ Ἐπισκόπου μὲ συνόδευε καὶ ὁ Δίας, ποὺ ἀπὸ ὀλίγες ἡμέρες κατασκόπευε ἀγρυπνὸς ὄλα μου τὰ κινήματα, φροντίζοντας νὰ μὴ μείνῃ μονάχῳ σὶ γῆ. Ἀλλὰ τὴν ἀκόλουθον ἡμέρα, σηκώθηκα πολὺ πρῶτ', καὶ πρὶν ξυπνήσῃ

ὁ μαθρὸς, κατάφερα νὰ τοῦ τὸ σκάσω. Ἦθελα νὰνακαλόψω τὸ δέντρο μου καὶ περιπλανήθηκα σὲς ἐρημῆς ὄλη τὴν ἡμέρα. Ἐπιτέλους τὸ βρήκα.

Ὅταν γύρισα τὸ βράδυ, ὁ Δίας ἦταν τόσο ἀνήσυχος καὶ τόσο φουρλισμένος, ποὺ λίγο εὐαίρεσε νὰ με δεῖρῃ. Τάλλα τὰ ξέρεις ὅπως καὶ ἐγώ.

— Ναι... Καὶ τώρα ὑποθέτω πὺς ἡ πρώτη μας ἀνασκαφὴ ἀπέτυχε ἀπὸ τὸ λάθος ποὺ ἔκαμε ὁ Δίας καὶ ἂν νὰ ρίξῃ τὸν κάραβο ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ μάτι τοῦ κρανίου τὸν ἔρριξε ἀπὸ τὸ δεξιόν.

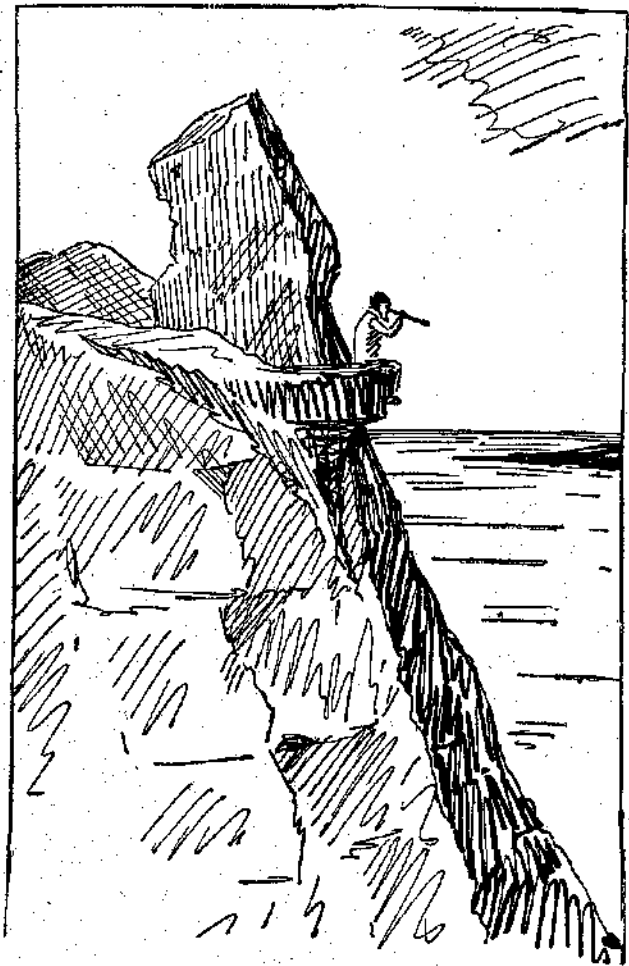
— Ἀκριβῶς γι' αὐτό. Ἀπὸ τὸ λάθος ἐπρόκυψε διαφορά τριῶν δακτύλων ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου ἔπεσε ὁ κάραβος ὡς τὸν κορμὸ τοῦ δέντρου. Φυσικὰ, ἂν ὁ θησαυρὸς ἦταν θαμμένος στὸ μέρος αὐτό, ἡ μικρὴ διαφορά θάταν ἀσημαντὴ. Ἀλλὰ τὸ μέρος ὅπου θάπερτε ὁ κάραβος, καὶ τὸ ἀπέναντί του μέρος τοῦ κορμοῦ, ἦταν βλῆτες, σημεία σπουδαία ποὺ προσδιόριζαν τὴ διεύθυνσιν τῆς γραμμῆς καὶ ἡ μικρὴ διαφορά ἐπόμενον ἦταν ναδῶν ὅσο ἡ γραμμὴ ἐκτείνονταν, καὶ νὰ γίνῃ σημαντικὴ σὲ ἀπόστασιν πενήντα ποδῶν ἀπὸ τὸ δέντρο. Εὐτυχῶς μάντεψα τὸ λάθος, ἀλλοιῶτα θά χάναμε τοὺς κόπους μας.

— Ἐχεις δίκιο. Ἀλλὰ τώρα, — συχώρεσέ με, — θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἐξηγήσῃς καὶ κάτι ἄλλο. Γιατί εἶχες τὸ παράξενο, τὸ ἐκστατικὸ ἐκεῖνο ὕφος, ὅταν ξεκινήσαμε γιὰ τὴν ἐπιχείρησιν, καὶ γιατί ἔκανες τοὺς κύκλους ἐκείνους στὸν ἀέρα μὲ τὸν κάραβο ποὺ ἦταν δεμένος στὴν ἀκρὴ τοῦ σπάγγου; Μ' ἔκαμες νὰ σὲ νομίσω τρελό. Καὶ γιατί ἐπέμενες νὰ ριχτῆ ἀπὸ τὸ μάτι τοῦ κρανίου τὸ ἐντομο ἐκεῖνο, καὶ ὄχι μιὰ σφαῖρα ὀποιαδήποτε;

— Ὁ Δέγκραν γέλασε ἀγαθότατα καὶ μοῦ ἀποκρίθηκε:

«Μεταχειρίσθηκα γιὰ βαρίδι τὸν κάραβο...» (Σελ. 367, στ. α'.)

«Ἐνα καλὸ γυαλί, στὸ κάθισμα τοῦ Διαβόλου...» (Σελ. 365, στ. α'.)

— Οἱ ὑπόψεις σας γιὰ τὴν ὑγείαν τῶν φρενῶν μου, τοῦ Δία καὶ προπάντων οἱ δικές σου, μοῦ φάνηκαν προσβλητικῆς, καὶ σὰς ἔκαμα λίγο τὸν τρελό... γιὰ νὰ σὰς τιμωρήσω. Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο μεταχειρίσθηκα γιὰ βαρίδι τὸν κάραβο, ποὺ ἄλλωστε εἶχε ὄλο τὸ βάρος ποὺ χρειαζόταν.

— Ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἦταν τόσο ἀδικη ἡ μικρὴ αὐτὴ ἐκδίκησή σου... Τὸ μόνο ποὺ ἀπομένει τώρα σκοτεινὸ εἶναι οἱ δυὸ σκελετοὶ ποὺ βρήκαμε στὸ λάκκο.

— Τί νὰ σοῦ πῶ γι' αὐτούς! Δὲν ξέ-

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
(Ἐθνικὸν Ἀριστεῖον Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν)

ἘΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

μὲ στίχους τῆς δ. ΛΙΔΑΣ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —
13. Ἐνα σημαντικό ἐπεισόδιον στὸν περίπατό μας καὶ στὴ ζωὴ μου
Σιγὰ-σιγὰ εἶχαμε φτάσει στὴν ἐξοχή.

Ὁ δρόμος ἦταν σχεδὸν ἔρημος... Κάπου-κάπου βλέπου κανένα διαβάτη, ἢ κανένα γαϊδούρι φορτωμένον λαχανικά, κανένα κάρρο ἢ ἀμάξι. Ἀπὸ τὸνα μέρος τοῦ δρόμου ἐκείνου ἦταν ἴσια χωράφια ἀπὸ τ' ἄλλο ὅμως ἦταν γκρεμνὸς ἀρκετὰ ἀπότομος, μὲ πολὺ στενὰ μονοπάτια Μεγάλοι, ἀγκαθιωτοὶ ἀθάνατοι σχημάτιζαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ φράχτες.

Ἀξαφνα, ἀπ' ἀντίκρου, μακριὰ, εἶδαμε ἓν ἀμάξι νὰρχεται κατὰ μᾶς μὲ μιὰ μεγάλη, τρελλὴ γρηγοράδα. Ὁρῆτος ἐκεῖνος ποὺ ὀδηγοῦσε τ' ἄλογο, μᾶς φάνηκε πὺς πολεμοῦσε νὰ τὸ κρατήσῃ καὶ δὲν τὸ κατόρθωνε. Σὲ λίγες στιγμῆς, ποὺ πλησίασε περισσότερο, εἶδαμε καθαρὰ τὴν ἀγωνία του. τὸν τρομό του, τὴν ἀπελπισία του. Τὸ ἄλογο εἶχε ἀφηνιάσει. Καὶ ἐκεῖνος ποὺ ἦταν μέσα στ' ἀμάξι, — ἓν ἀμάξι μικρὸ, κερροντσίνιο, — κινδύνευε...

Μεσόκοπος ἀνθρώπος, καὶ χοντρὸς λιγάκι, δὲν μπόρουσε βέβαια νὰ πηδήσῃ κάτω, ὅπως μὲ κινδύνο θά τῆκανε ἀκόμα καὶ ἓν ἀνέννητο παιδί. Τὸ ἀφηνιασμένο ἄλογο ἔτρεχε σὰ στραβό. Καὶ νὰ σ' ἓνα μέρος, ποὺ ὁ δρόμος ἔκανε μιὰ ἐλαφρῶς στροφῆ, ἀντὶ νὰ στρίψῃ, νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ καὶ τ' ἄλογο, ἐξακολουθοῦσε νὰ τρέχῃ ἴσια στὸν γκρεμνὸ! Λίγ' ἀκόμα, ἄλογο, ἀμάξι, ἐπιβάτης, ἀνατριχιά-

ρω βέβαια περισσότερο ἀπὸ σένα. Ὑποθέτω, — καὶ δυστυχῶς δὲν εἶναι τόσο παράλογη ἡ ὑπόθεσή μου, — ὅτι ὁ Κίεδδ, γιὰ νὰ θάψῃ τὸ θησαυρὸν του, εἶχε ἀνάγκη καὶ ἀπὸ δυὸ βοηθοῦς. Στὸ τέλος αὐτῆς τῆς ἐργασίας, θά ἔκρινε, φαίνεται, καλὸ νὰ ἐξαφανίσῃ τοὺς δυστυχισμένους ἐκείνους ποὺ ἤξεραν τὸ μυστικὸν του. Θὰ ἔφτιασαν ἴσως δυὸ ἀξινιῆς στὰ κεφάλια τους· μπόρει ὅμως νὰ χρειάστηκαν καὶ περισσότερους.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ «ΚΡΥΣΟΚΑΡΑΒΟΥ»
Μεταφρ. Ἐμ. Ρ. καὶ Γρ. Σ.

ζω ποὺ τὸ θυμάμαι, — θὰ γκρεμιζόνταν! Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐμεῖς, τραβηχτήκαμε στὴν ἀκρὴ-ἀκρὴ· μὰ ἦταν περιττό, γιατί τ' ἀμάξι δὲν ἔρχοταν πιά κατ' ἀπάνω μας. Ἐτρεχε ἴσια θὰ γκρεμιστῆ. Καὶ ὁ ἀνθρώπος ποὺ τ' ὀδηγοῦσε, — δηλαδή ποὺ δὲν μπόρουσε πιά νὰ τὸ ὀδηγῆ, —

φώναζε τώρα σὰ νὰ ζητοῦσε βοήθειαν...

Εἶχα ἰδεῖ στὸ χωριὸ μου ἄλογο ν' ἀφηνιάζουν, καὶ ἤξερα πὺς ἓνα παραμικρὸ πρᾶγμα φτάνει καίμιὰ φορὰ νὰ τὰ σταματήσῃ, ὅταν βέβαια βρεθῆ κάποιος ποὺ νάχῃ τὸ θάρρος ν' ἀφηγησῇ τὸν κινδύνο καὶ νὰ σταθῇ μπροστά...

Ἐ, τὸ θάρρος αὐτό, τὴ στιγμή ἐκείνη ποὺ ἔδλεπα νὰ κινδυνεύῃ ἡ ζωὴ ἑνὸς ἀνθρώπου, τὸ βρήκα ἐγώ. Ἀρπαξα ἀπὸ χάμω ἓνα φρέσκο καλάμι μὲ πράσινα φύλλα, ποὺ κατὰ καλὴ τύχην βρέθηκε καί, καὶ ἔτρεξα μπροστὰ στὸ ἄλογο, φωνάζοντας καὶ κουνώντας μὲ δύ-

ναμὴ τὸ καλάμι. Μιὰ στιγμὴ ἐνόμισα πὺς θά μὲ συνεπάρει καὶ μένα... Μὰ ὄχι! Τάλογο ξαφνιάστηκε, σήκωσε τὸ κεφάλι, ἔκαμε πίσω, σταμάτησε. Καὶ μὲ τὸ τίναγμα τοῦ ἀμαξιοῦ στὸ ἀπότομο αὐτὸ σταμάτισμα, ὁ ἀνθρώπος ποὺ τ' ὀδηγοῦσε, πετάχτηκε ἔξω, — μὰ τουλάχιστο ἔπεσε στὸ δρόμο, ὄχι στὸν γκρεμνόν.

Τρέξαμε ὄλοι κοντὰ του νὰ τὸν βοηθήσομε νὰ σηκωθῆ, νὰ ἰδοῦμε μὴν ἔπαθε τίποτα.

Ὅχι, τίποτα... μικρὰ πρᾶγματα... Μπόρεσε νὰ σηκωθῆ... Καὶ τὸ πρῶτο ποὺ ἔκαμε μὸλις σηκώθηκε, ἦταν νὰ μὲ χτυπήσῃ στοὺς ὤμους μὲ τὰ δυὸ του χέρια καὶ σχεδὸν νὰ μάγκυλιάσῃ.

— Μπράβο, μικρὸ μου! μοῦ εἶπε. κοιτάζοντάς με στὰ μάτια. Καλὰ τὸ σκέφτηκες!... Καὶ τόκανες γρήγορα καὶ ἔφυγα. Τὸ ξέρεις λοιπὸν πὺς μοῦ ἔσωσε τὴ ζωὴ!

Τὸν κοιτάζα καὶ ἐγώ. Ἦταν ἓνας κύριος ὡς σαρανταπέντε χρονῶν, πολὺ εὐγενικός, πολὺ καλοχτημένος, καὶ βέβαια τὰμάξι ἐκεῖνο ἦταν δικό του. Τὰ μάτια του, ζωηρὰ καὶ μαύρα, μὲ κοιτάζαν τόσο γλυκά, ποὺ ἀμέσως μοῦ γέννησαν μιὰ μεγάλη ἐμπιστοσύνη. Κάτι μὲ τράβηξε πρὸς αὐτὸν τὸν ἀγνωστο. Καὶ χωρὶς τὰ καλά λόγια ποὺ μοῦ ἔλεγε τὴ στιγμή ἐκείνη, μοῦ φαίνεται πὺς τὸ ἴδιο θά τὸν συμπαθοῦσα.

Δὲν μπόρουσα ὅμως νὰ τοῦ πῶ λέξην. Καὶ μόνον σὰ μὲ ρώτησε πὺς μὲ λένε, ἀπὸ ποὺ εἶμαι καὶ τί κάνω, τοῦ εἶπα τὸνομά μου— Δῆμης Μυλωνᾶς, — καὶ τὸνομα τοῦ χωριοῦ μου, καὶ τοῦδαίκα τὰ παιδιὰ καὶ τὸ σκύλο, λέγοντας πὺς ἐπαίζα καὶ τραγουδοῦσα μαζί τους στὸ θέατρο τοῦ κυρίου Πανάγαρη.

Ἄ, ποτὲ δὲ θά ξεχάσω τὸ χαμόγελο ποὺ φώτισε τὸ πρόσωπο τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου

ὅταν ἀκούσε αὐτὰ τὰ λόγια, καὶ ἔρριξε ἀπὸ μιὰ ματιὰ στὴ Νίνα, τὸ Φάνην καὶ τὸ Μαυροῦκο! Ἐβγάλε τότε νὰ μοῦ δώσῃ ἓνα ἑκατοστάρικο. Δὲν ἤθελα νὰ τὸ πάρω. Ἀλλὰ ἐκεῖνος μοῦ τῆβαλε ὁ ἴδιος στὴν τσέπη καὶ μοῦ εἶπε:

— Πάρ' το, παιδί μου, νὰ τὸ στείλῃς στὸ χωριό!

Μόνον αὐτὸς ὁ λόγος μ' ἔκαμε νὰ τὸ κρατήσω καὶ νὰ πῶ ἀπ' τὴν καρδιά μου ἓνα εὐχαριστῶ...

«Ἐτρεξα μπροστὰ στὸ ἄλογο, φωνάζοντας καὶ κουνώντας μὲ δύναμιν τὸ καλάμι...» (Σελ. 367, στ. β'.)

Από τα λεφτά εκείνα θ' αγοράζα δώρα για τα παιδιά και τα ρέστα θα τάστειλα της ψυχομάννας μου, όπως μια φορά έστειλε της θεάς του ο Φάνης.

Ο κύριος χάριδεψε τ' αλόγο του που ήταν πιά ήσυχο κι' υποταχτικό, κοίταξε μ'ην είχε πάθει καμμία βλάβη τ' άμαζάκι. — Όχι, κι' αυτό ήταν γερό και καλοκατωμένο σαν εκείνον, — μούσφιξε τ' ό χέρι, χαιρέτησε μ' ένα νεύμα τή Νίνα και τ'ό Φάνη, ανέβηκε στη θέση του, πήρε τ'α γκέμα και ξεκίνησε ταχτικά.

— Γειά σας, παιδιά! Εύχαριστώ! μάς φώναξε άλλη μια φορά.

Σταθήκαμε ως που χάθηκε τ' άμαζάκι στον κατήφορο, κι' εξακολουθήσαμε τόν περιπάτο μας.

— Τι καλός κύριος! είπε πρώτη ή Νίνα. Μπράβο, Δήμε, που στάθηκες άξιος να τόν γλυτώσης. Για παντάσου νάπεφτε ο καϊμένος στον γκρεμό!

— Ποιός νάναι άραγε; είπε ύστερα ο Φάνης. Έένος μου φάνηκε. Δέ μιλούσε σαν Κορφιάτης, αλήθεια!

Αλήθεια, όσους Κερκυραίους είχαμε άκούσει, μιλούσαν μ' άλλη προφορά. Μά ούτε οά Μωρατίτης μου φάνηκε να μιλά ο άγνωστος εκείνος. Έένος βέβαια. Κι' ίσως θα καθόταν στην έξοχή, γιατί όσον καιρό μείναμε κατόπι στην Κέρκυρα, δέν τόν ξαναείδαμε ποτέ.

Μά εγώ ήθελα, ποθούσα να τόν ξαναϊδω! Τά μαύρα του μάτια, όπως με κοίταζαν τή στιγμή που με κρατούσε άγκαλιαστά άπ' τούς ώμους, μου είχαν έντυπωθει βαθειά. Ποτέ δέ θα τ'α ξεχνούσα... Άχ, και που νάξεραι ποιός ήταν ο Άγνωστος εκείνος!

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Γ ΜΕΡΟΥΣ

(Ακολουθεί)

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΜΠΕΝΑΚΗΣ

Αγαπητοί μου,

ΤΗΝ άλλη φορά, ρώτησα αν μερικοί από σας σκοπεύουν να γίνουν γιατροί, γιατί είχα να τούς πω κάτι... Σήμερα πρέπει να ρωτήσω: μήπως μερικοί άλλοι σκοπεύουν να γίνουν... εκατομμυριοῦχοι. Γιατί και σ' αυτούς έχω κάτι να πω: "Η Μ π ε ν ά κ η δ ε ς, ή τί π ο τ α! — Δέν έννοώ με τούτο πως πρέπει να κάμουν τ' εκατομμύριά του ή να μείνουν καλύτερα φτωχοί. "Όχι. Και με λιγότερα, πολύ λιγότερα από τ'α εκατομμύρια που είχε ο Μπενάκης, θα μπορούσε κανείς να τού μοιάση. Φτάνει να κοίταζε π'ώς μεταχειριζόταν τόν πλοῦτο του ο ζάπλουτος αυτός. Γιατί υπάρχουν στον κόσμο άνθρωποι που έχουν και περισσότερα εκατομμύρια άπ' όσα είχε ο Μπενάκης, κι' όμως κάθε άλλο είναι παρά Μπε-

νάκηδες. Με καταλάβετε τώρα; Θέλω να πω πως ο Έμμανουήλ Μπενάκης ήταν ένας από τούς λίγους, τούς λιγοστούς εκείνους πλουσίους, που όλοι οι πλούσιοι έπρεπε να τούς έχουν για όπότε-δειγμα. Κι' αν τούς είχαν για όπότε-δειγμα όλοι οι πλούσιοι, αν έκαναν δηλαδή κι' αυτοί τ'α καλά που έκανε ο Μπενάκης, ο κόσμος θάταν πολύ διαφορετικός. Και πρώτα-πρώτα δέν θα ύπήρχε κομμουνισμός. — ή πληγή αυτή που κάνει τήν κοινωνία να υποφέρει τόσο και που άπειλει να τήν ξεθεμελίωση.

Γιατί τί είν' εκείνο που γεννιέται και τρέφει τόν κομμουνισμό; Η συσσώρευση του πλούτου στα χέρια λίγων ανθρώπων, που τόν θέλουν για τόν εαυτό τους, κι' ή άγρια φτώχεια που από τούτο μόνο μαστίζει τις τάξεις τών άλλων, τών πολλών. Μερικοί έχουν περισσότερ' άπ' όσα χρειάζονται και τ'α φυλάνε... για τ'ο μέλλον, κι' άλλοι δέν έχουν καλά-καλά ούτε για να φάνε και να ντυθού. Αυτό τούς εξαγριώνει. Κι' επειδή είναι πολλοί, κοιτάζουν τώρα πως να οργανώσουν τή δύναμή τους, για να πάρουν με τή βία άπ' τ'α χέρια τών λίγων τόν πλοῦτο και να τόν μοιράσουν μεταξύ τους. Μην άκούτε θεωρίες! μ'ην πιστεύετε μεγάλα λόγια για ισότητα, αδελφότητα και δικαιοσύνη. Αυτά, στο άπόλυτο, στο ιδανικό, είναι πράγματα αδύνατα για τήν ανθρώπινη φύση, και μόνο με τή βία και τήν άρπαγή δέν μπορούν να έρθουν. Κι' όμως αυτός είναι ο κομμουνισμός και σ' αυτό άποδλάπει, όπως τ'ο καταφέρει στη Ρωσία, που είδε τόσο μαύρες, φριχτές ήμέρες, και που είναι ακόμα ή πιο δυστυχισμένη χώρα του κόσμου.

Άλλ' αν όλοι οι πλούσιοι ήταν σαν τόν Μπενάκη, αν έμοιράζαν κι' αυτοί τόν πλοῦτο τους, μέρος τού πλοῦτου τους, για τ'ο κοινό καλό, τί θα συνέβαινε; Άπλούστατα δέν θα ύπήρχε φτώχεια. Γιατί ο φτωχός θάβρισκε εργασία ή θέση σ' έν από τ'α ιδρύματα που θα δημιουργούσαν οι αναρίθμητες δωρεές, και θάχε με τί να φάη, να ντυθῆ, να μεγαλώση τήν οικογένειά του και να σπουδάση τ'α παιδιά του... Κι' ακόμα θα πλήρωνε πολύ λιγότερους φόρους, γιατί και τ'ο Κράτος, βοηθημένο σημαντικά από τις δωρεές αυτές, θα βρισκόταν σ'ε θέση να τούς ελαττώση. Μά για φαντασθήτε, αλήθεια, αν όλοι, όλοι οι πλούσιοι έδιναν τ'α περιουσιότητά τους για κάτι καλό και χρήσιμο στην κοινωνία, από τ'ο Χριστογεννητικό Δέντρο τών φτωχών παιδιών να ποθμε, ως τ'ο Πρακτικό Πανεπιστήμιο και τ'ο Έθνικό Θέατρο! Πόσα εκατομμύρια, δισεκατομμύρια, τρισεκατομμύρια, θα μοιραζόνταν στον κοσμάκη! Και πόσο θα ξελάφρωναν τ'ο Κράτος, τ'ο Δημόσιο, που δέν θάχε τότε να κάνη τόσους δρόμους,

τόσα σχολεία, τόσα άλλα πράγματα, για τ'α όποια σήμερα είναι υποχρεωμένο να ξεδεύη, δηλαδή να μάς αναγκάση να πληρώνουμε μετς με τ'ο δούτέρημά μας! Μά ώρισμένως φτώχεια δέν θα ύπήρχε, διαν τόσους πλοῦτους, άχρηστος, κρυμμένος, θάβγαινε έξω να χρησιμοποιηθῆ. Κι' οι άνθρωποι δέν θάγριευαν πιά τόσο, ώστε να όνειρεύονται βίες κι' άρπαγές. Ο κομμουνισμός δέν θάχε κανένα λόγο. Γι' αυτό θάθελα οι πλούσιοι ναχαν για όπότε-δειγμα τόν Μπενάκη.

Πόσα κέρδια, πόσα θησαυρισια στην ζωή του ο Άλεξανδρινός έμπορος που καταγόταν άπ' τή Χίο! Άλλά και πόσα έδωσε, πόσα μοίρασε πόσα σκόρπισε! "Πιγγοσ μ' έπιασε, όταν διάβασα τόν κατάλογο τών δωρεών που έκαμε μόνο τ'α τελευταία του χρόνια. Κι' έδω όπου έμενε, και στην Άλεξανδρεία, και παντού. Τι για ύποτροφίες, τί για βιβλιοθήκες, τί γι' "Ακαδημίες, για σχολεία, για εκδόσεις, για νοσοκομεία, για δρόμους, για πάρκα, για μνημεία... Και τί έπαθε; μήπως στερήθηκε τίποτ' αυτός; μήπως φτώχυνε; Κάθε άλλο! Πέθανε πλούσιος και δοξαμένος. Και τή δόξα του αυτή δέν τή χρωστούσε βέβαια στον πλοῦτο του, ούτε στο άξίωμα τού δημάρχου που τού φόρτωσαν μια φορά. Τή χρωστούσε στις άγαθοεργίας του, στις δωρεές του, στον τρόπο που ήξερε να μεταχειριζόταν αυτόν τόν πλοῦτο, που τόσο καλά ήξερε και να τόν μαζεύη. Τιμές στρατηγού τού άποδόθηκαν στην κηδεία του, που τήν άκολουθούσαν όλοι οι έπίσημοι κι' όλος ο λαός. Ένας έθνικός ευεργέτης...

Λοιπόν τί λέτε; Όσοι από σας σκοπεύουν να γίνουν εκατομμυριοῦχοι, δέν τούς συμφέρει να μοιάσουν τού Μπενάκη; Τ'ο ξέρω πως δέν είναι τόσο εύκολο: γιατί μαζί με τήν έμπορικὴ να πού-με ικανότητα, χρειάζεται και καλοσύνη, ευγένεια, φιλανθρωπία, αλτρουισμός. Άλλ' αν ήταν εύκολο, θάχε τόσην άξία: Μην τ'ο ξεχνάτε: όλα τ'α καλά κ' όποις κ' όνται, και πρό πάντων ίσως τ'α καλά που άποκτ'α κανένας κάνοντας καλό στους άλλους...

Σας άσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΞΕΝΟΙ ΜΥΘΟΙ ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΧΕΛΩΝΑ

Σ'ε Χελώνα λέει μια μέρα Ποντικός, Που τήν είδε κάπου-έκει περαστικός: «— Σένα ή φύση πως σάδικησε ή κακή, Νάχεις σπύτι σκοτεινό σ'α φυλάκη. Κοίταξες όμως τί τρανό τ'αρχοντικό μου, Με τόν ίδιο έγω τ'ο Ρήγα κατοικώ! Κι' ή Χελώνα άπαντά στον Ποντικό: «— Ναι, β'α τούτο τ'ο σπιτάκι είναι δικό (Nloche) Γμου!»

ΤΟΥΤΑ ΠΑΠΑΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΜΠΕΜΠΗ

Στη δεσποινίδα Ζ. Κ.

Άν και τόσο μικρός, ο Μπέμπης είχε κάνει μια σημαντική παρατήρηση, μια παρατήρηση που συνήθως άλλοι τήν κάνουν όταν έχουν τ'α δ.πλά χρόνια. Συγκεκριμένως είχε διαπιστώσει πως ή ύγεια του ενεργούσε αντιστρόφως ανάλογα στην άγάπη τών γονέων του. "Όταν ήταν καλά, έπρεπε να σηκώνεται κάθε μέρα στις όχτ'ω και, Θεέ μου, πόσο τού άρεσε τ'ο κρεβάτι! Έπρεπε να πιη ένα ποτήρι γάλα, δυό αυγά... τρώφιμα πού, μαζί με πολλά άλλα, ο Μπέμπης τάποστρεφόταν. Έπειτα άρχιζαν μαθήματα, που δέ μπορούσε ποτέ να καταλάβη. Προσπαθούσε να εξηγήση τήν άπόφή του, αλλά τού άπαντούσαν πως ήταν τεμπέλης, πως θα μείνη άγράμματος, κι' ένα σωρό άλλα πράγματα που τρώμαζαν τ'ο Μπέμπη τόσο περισσότερο όσο δέν τ'α καταλάβαινε. Η μαμμά του ήταν άπρόσιτη. Η εκείνος ήταν περίπατο με τή δασκάλα του, ή εκείνη με τ'ο μπαμπά του ή και μόνη της. Και όμως μαζί άπ' τις χαρές τού Μπέμπη ήταν να παίρνη τή μικρή καλαμμένα πολυθρόνα του, να τή βάζη μπρός στη μαμμά του και να τής άπαρθίμει τί ήθελε να τού πάρη όταν θά πήγαινε σ' τ'α μαγαζιά. Άλλη σκοτούρα! Είχε επιθυμία. Ο Μπέμπης έπρεπε να κάνη, μπόλι. Παρακαλούσε, ικέτευε, έκλαιγε. Φοβόταν ο κακομοίρης τόσο!

— Θα με πεθάνετε! τούς φώναζε. Ο μπαμπάς τού έδωσε δυό-τρεις ξυλιές για να καθήση φρόνιμα. Ω, είχε καταντήσε άνυπόφορος. Και όμως, άρκοσε να τόν πονέση κάπως ταύτι του, να τού έρθη λίγος πυρετός, να χτυπήση τ'ο πόδι του, για νάλλάξουν όλα, να γίνη τ'ο κέντρο γύρω άπ' τ'ο όποιο γύριζε όλο τ'ο σπύτι. Η μαμμά του δέν τ'ο κουνοσε άπό τ'ο πλάι του. Κι' ακόμα πιο ευχάριστο, δέν έβρισκε ποτέ υπερβολικές τις επιθυμίες τού μικρού της. Ναι, και μεταξωτό καπέλλο, και κόκκινα παπούτσι, κι' ένα αληθινό στρατιώτη, κι' ένα αυτοκίνητο, και δ.τι άλλο ήθελε θά τού τάγοραζε. Για μαθήματα, ούτε λόγος. Η κακή ή δασκάλα, που τόσες φορές τόν είχε δείρει, τήν καταδίκαιζε τώρα να τού κάνει όλημέρα χαρτένια κοκοράκια. "Όσο για φαί, ο Μπέμπης ο Ίδιος κάτ'αστριωνε τ'ο μενού τού. Μακαρόνια τουγαρισμένα με βούτυρο, πουρέ πατάτα, κρέμα ή κομπόστα... Για να πάρη τ'ο γιατρικό του, έπρεπε να τόν παρακαλούν είκοσιτέσσερις ώρες όλόκληρα τ'ο σπύτι. Και πάλι δέ θα τ'ο καταφέρνανε, αν δέν τόν δωροδοκούσαν. Ήταν ένα άπό τ'α λίγα κοινά σημεία που είχε ο Μπέμπης με μερικούς μεγάλους ανθρώπους.

Κι' αλλοίμονο αν κανείς έβρισκε αντιρρήσεις σ' αυτό τ'ο καθεστώς. Ο Μπέμπης έδωζε τ'α κλάμματα. — Μά, καϊμένο, δέ βλέπεις τ'α χάλια τού παιδιού, άρχιζε εξαγριωμένα ή μαμμά. Θέλεις να τ'ο κάνεις χειρότερα; Τ'ο παιδί θέλει α' τ'ο. Είναι παλληκαριά να μ'η τού τ'ο δώσης; Έπαιρνε τ'ο μωρό της στην άγκαλιά. — Σώπα, αγάπη μου, σώπα, χρυσούλη μου...

Ο Μπέμπης ήταν πολύ αλθηματικός. Πέθαινε για τρυφερότητες. Και ήταν άπίστευτο τί καλά που είχε περάσει τ'ο χειμώνα. Έκτός από ένα ελαφρότατο συνάχι, ούτε ένα κρυολόγημα δέν τόν είχε πιάσει. Ήταν άπελπισμένος από τήν άτυχία του. Κάθε βράδυ, περιμένοντας τή μαμμά του ναρθῆ να τόν φιλήση για να τού πη καληνύχτα, άπορούσε πως ήταν δυνατό τόσες άρρώστιες που ύπάρχουν στον κόσμο—ήξερε πως είναι πολλές—να μ'η τόν είχε προσέξει καμμία. "Όταν μάλιστα ή μαμμά του άργούσε, τόν πιάνανε τ'α κλάμματα. Σηκωνόταν. Καθότανε στο κρεβάτι του. Τι σκοτεινά που ήταν! Γιατί δέν τού άφηναν ένα φως στην κάμαρά του; Δέν τούς είχε πει τόσες φορές πως τ'ο σκοτάδι τού έκανε κακό; Δέν μπορούσε να πανεύση. Ένας κόμπας στο λαϊμό τόν έπνιγε... Ασφαλώς θα πέθαινε... Άλλά όχι, ή αγωνία του δέν τελείωνε. Ήταν πάντα ζωντανός, προσπαθώντας να ελευθερωθῆ άπ' τόν κόμπο. Είς έπίμετρο, τ'ο παράθυρο έστειλε μια τρεμουλιαστή γραμμή στον άπέναντι ταίχο. Λοιπόν, άξαφνα, ο Μπέμπης έδλεπε μια μαύρη σιλουέτα σ' εκείνο ακριβώς τ'ο σημείο να κινείται. Αισθάνταν πως κρυώνει, πως κρυώνει φοβερά. Τ'α δόντια του χτυπούσαν. — Μαμμά, μαμμά, φώναζε με μια βραχνιασμένη, αξιολύπητη φωνίτα. — Κοιμήσου γρήγορα, άποκρινόταν αούτηρά ή δασκάλα του, θυμωμένη που τήν ξυπνούσε. Ο Μπέμπης ξανάπεφτε στο κρεβάτι του, τόσο λυπημένος, τόσο πολύ λυπημένος πού... κοιμώταν.

Άλλά τ'ο πρωί, οι θλιβερές σκέψεις ξαναγύριζαν με τόν ήλιο. Άπορούσε πως τόν μισούσαν τόσο. Κοίταζε στον καθρέφτη τ'α γαλανά δακρυσιμένα ματάκια του, τις δόχρυσες μπούκλες τών μαλλιών του: — Είμαι άσχημος; ρωτούσε τόν εαυτό του. Μυστήρις, στο όποιο ποτέ δέ μπορούσε να δώση ικανοποιητική άπάντηση. Άλλωστε τί τόν έμελε. "Όπως και να ήταν, δέν τόν άγαπούσαν, όταν ήταν άρρωστος; Άρρωστος, άρρωστος! Πώς λαχταρούσε ν' άρρωστήση!... Μά, αλή-

θεια, ήταν κουτός. Συνήθως οι άρρώστεις έρχονται μόνες τους. Μά κάποιες φορές δέν τις φέρνουν κι' οι άνθρωποι; Ο φίλος του ο Σπύρος είχε βγάλει κρυφά τή φανέλλα του κι' είχε πουντάσει. Η Ευγένια, άλλη φιληνάδα του, είχε άγκυλώσει τ'ο δάχτυλό της με μια καρφίτσα για να πεισματώση τή μαμμά της, που τής έλεγε να μ'η τ'ο κάνη, κι' είχε πάθει μόλυνση. Καί κανείς μπορούσε να κάνη κάτι τέτοιο. Είχε ακριβώς ένα λαμπρό σχέδιο στο κεφάλι. Έπρωγε μόνος με τή δασκάλα του, μ'α Έλβετίδα, που έτρωγε σ'α δράκος, τόσο που δέν πολυτρώσεχε καθόλου τ'ο μαθητή της. Ο Μπέμπης λοιπόν είχε ένα κουτάκι στα γονάτα του, και δ.τι φαί τού βάζανε στο πιάτο του, με τρόπο τ'ορριχνε στο κουτάκι. Η νήστεια—ήξερε—θα τόν αδυνάτιζε, θα τόν έκανε λεπτό και χλωμό, αλλά θα τού έφερνε και τήν άγάπη τών γονέων του. Δυστυχώς δέν είχε λογαριάσει τήν πείνα. Έ, πολύ ενοχλητικός φίλος. Τ'ο Ίδιο μεσημέρι που άρχισε τ'ο πείραμα, ο Μπέμπης, μ'η βαστώντας, έτρεξε στην κουζίνα, άρπαξε ένα κομμάτι μαύρο ψωμί, και κείνος που περιφρονούσε και τού πουλιού τ'ο γάλα, τ'όφαγε! Τ'ο σχέδιο είχε ναυαγήσει, όπως άπέτυχε και τ'ο πείραμα τής φανέλλας και τής καρφίτσας κι' ένα σωρό άλλα.

Ο Μπέμπης είχε πρωτάκουστη άτυχία. Ήταν κυρολεκτικά περίλυπος μεχρι θανάτου για τήν έγκ'α τ'α λ'ε'ψ'ή του, όταν ήρθε μια κυρία να επισκεφθῆ τή μαμμά του. Ο Μπέμπης τή γνώριζε καλά. Όταν πήγε να τή χαιρετήση, τόν πήρε πάνω της, άρχισε να τόν φιλά, να τόν χαϊδεύη. — Ήρθα να σ' άποχαιρετήσω, Εύθαλία, έλεγε στη μαμμά του. Ναι, φεύγουμε άπόψε για τ'α κτήματά μας... — Σ'α νωρίς είναι ακόμα. Τώρα μόλις μπήκε ο Μάιος. — Ποιός βλέπει τόν καιρό, καϊμένη, όταν έχει τή φωτιά δίπλα του. Η μικρή τού Μελετάκη στο δίπλανό σπύτι έχει εύλογά... Καταλαβαίνεις, φοβούμαι για τ'α παιδιά. Δέν κάθουμαι λεπτό. — Η Μαρίτσα; διέκοψε ο Μπέμπης. — Ναι, παιδί μου. Να προσέχης πολύ Εύθαλία, και για τ'ο μικρό. Έβρεις για πότε—Θεός φυλάξοι—μεταδίδεται αυτή ή άρρώστεια. Και τού Μελετάκη δέν είναι μακρυνά... — Όχι, καθόλου μακρυνά. Έπιωφελοῦμενος τής στιγμής, που ή δασκάλα του έκανε μπάνιο, ο Μπέμπης, τ'ο Ίδιο άπόγευμα, είχε τήν ευκαιρία να τ'ο διαπιστώση. Όχι, καθόλου μακρυνά. Σ'ε πέντε λεπτά είχε φθάσει κι' είχε χτυπήσει τήν πόρτα. (Τ'ο τέλος στο δοχόμενο)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΠΡΩΤΟΝΟ ΕΥΠΗΝΗΜΑ

Σβύσαν τ' αστέρια στο γαλάζιον
[ουάρον
κι' η χρυσαφένια ή πούλια γέ-
[θηκε στη δύση,
κορώνα δ' αβγερινός αστραφτεί
[στο βουνό
και τάραξι αργοεπνιά την κοι-
[μισμένη φύση.

Γαλήνια ή θάλασσα, παραφάρια
[ζωγραφιά,
δὲ στέλνει στο γυαλό ανάλαφρο
[ένα κίμα,
κρηφή πνοή σπέρνει ζωή μέσ' στα
[κλαδιά
κι' άκόμα άνθοστολιάρηκε το
[γχορμωμένο μνήμα!

Τὸ ρημοκλήσι στην ψηλή βου-
[νοκορφή,
στις άγριες έρημιές τὸν ὄρθρο
[ἀροσομαίνει,
άφωνη κι' άπ' τὰ δάση βγαίνει
[προσευχή
και τὸ μελίσι δλόχαρο τὰ λου-
[λουδά βυζαίνει...

Ρόδινοσ βάφεται ὁ γαλήνιος οὐ-
[ρανός,
τὸ γέλιο τοῦ κορυδαλοῦ τὴν
[πλάση θά ἔκπληση,
και μέσ' άπ' τὸ κοτέτσι θάβρη ὁ
[πτερινός
καμαρωτός, τὴ χοραυγή νά χαι-
[ρησῆται!

Πέτρος Κισσός

ΤΑ ΖΑΧΑΡΩΤΑ

Πόσα και πόσα δὲν μένουν χα-
ραγμένα στο νοῦ μου ὄστερα άπ'
το μικρό αὐτὸ περιστατικό! Μά
κι' αν εκείνο είναι στην πιό μα-
κρινή γωνία της μνήμης μου,
κι' αν είναι μικρό κι' άσημαντό,
έγω πάντα μ' εὐχαριστήθηκα το
συλλογίμα κι' η θύμησή του
μοῦ μένει τόσο ζωηρή, που άμ-
φιβάλλω γιά τὰ χρόνια που ἔ-
χουν περάσει. . . Ἦμουν μόλις
πέντε χρονώσ κοριτσάκι. Καθη-
σμένη στὸν κήπο, πάνω στην
κράσηνη χλόη, έπαιξα κάποιο μι-
κρό παιχνιδάκι που κρατούσα
στά χέρια. Ἐξάφνα ένα πάφ!
και γεράζει η ποδιά μου κουφέ-
τα και σοκολατάκια! Κοιτάζω
γύρω μου, κανείς! Μ' ὄλη την
έκπληξη που αισιάνθηκα, εἶχα
τὴ δύναμη νά σκεφθῶ λίγο, γι-
ατί κάτι σαν νά μου θύμισε τὸ
ἀπρόοπτο αὐτό. Κάποια λόγια
της μαμμιάς:

«Ἡ Παναγία τάγαξαι πάρα
πολύ τὰ καλά και φρόνιμα παι-
δάκια, και μαμμιά φορά, γιά νά
τὸ ἀποδείξει, τούς ρίχνει ἀπὸ κει-
πάνω άπ' τὸν οὐρανό ζαχαρωτά».
Εἶχε, βλέπετε, καλλιέργησει τὸ
έδαφος. Ὑστερα άπ' τὴ σκέψη
αὐτή, ερριζα και μιά ματιά στὸν
δαυτό μου, στην ἐν γένει διαγογή
μου, και θάμεινα, φαίνεται, εὐ-
χαριστήμηνι.

Γιατί εδχημάτισα τὴν κελού-
θηση πὸς ὄλα αὐτὰ τὰ ὄφρατα
πράγματα που έβλεπα τώρα

μπροστά μου, ήταν σταλμένα
άπ' τὸν οὐρανό. Και μιά άνει-
ποτη χαρά πλημύρησε τὴν παι-
δική μου ψυχή. Δὲν ήταν βέβαια
τὰ ζαχαρωτά που με συγκινού-
σαν τόσο: εἶχα τὴν εὐνοια και
τὴν ἀγάπη της Παναγίας! Ὅσο
μικρὴ κι' αν ἦμου, ἐνοιαθα πό-
ση σημασία εἶχε αὐτό. Περιττό
νά πὼ πόσο φρόνιμα στο εἶδος
νά εἶμαι φρόνιμη και καλή. Οὐ-
τε τὸ ἀσώτερο ψευτάκι δὲν ἔ-
πέτρεπα στὸν εαυτό μου. Σ' αὐ-
τό εἶχε η μαμμιά ἐπιστήσης πε-
ρισσότερο τὴν προσοχή μου. Ἡ
Παναγία ποτέ δὲ συχωρόσε το
ψέμα. Μά κι' ἀργότερα που με-
γάλωσα και κατάλαβα πὸς ἐκεῖ-
νο ἦταν ένα ὄφρατο τέχνασμα της
μαμμιάς, δὲν ἀπογοητεύθηκα.
Εἶχε ριζώσει μέσα μου ἡ συνει-
δηση, πὸς ἡ Παναγία πάντα
μὲς ἀγαπάει όταν ἐκτελοῦσε ἔ-
κείνο που θέλει. Κι' ἡ καρδιά
μου ἀναγαλλιόσει ἀπὸ χαρά κά-
θε φορὰ που κατορθώνω κάτι
καλό.

Κυρά της Ἐγνοίας

ΣΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ

Ὁ ἔμφωνικός θάνατος τοῦ κα-
λοῦ μου παιποῦ μάνγκασα νά
παῶ στο Νεκροταφεῖο.
Πῆρα τὸ μεγάλο δακτο δρό-
μο που βγαίνει στο Νεκροτα-
φεῖο τὸ πρωί, στις 9 ἡ ὄρα. Τὸ
κρῦο είναι διαπεραστικό, άνυ-
πόφορο, μὰ τὸ ἀνηφῶ με τὴ
σκέψη πὸς πᾶν νά δῶ τὸν παι-
πό μου. Ναί, θαρρῶ πὸς ἐκεῖ
που θά πάω, θά τὸν δῶ, θά μοῦ
μιλήσει, θάκοῦμαι και πάλι τὴ
γεροντιστικὴ βροχὴν μὲ γλυ-
κειά φωνή του. Μὲ τέτοιες ἐν-
θαρρυντικὲς σκέψεις, προχωρῶ,
ὄλο προχωρῶ, κι' ἀνεβαίνω τὸ
μεγάλο δρόμο που ἀρχις τώρα
νά γίνεται ἀνηφορικός. Ἐφθα-
νά στο βουναλάκι. Τώρα πρῆσι
νά καταβῶ, κι' εἶσι θά βρεθῶ
στη μεγάλη κελιάδα ὄπου είναι
ἡ «πόλις τῶν κοιμωμένων». Τρέ-
χω στο μικρὸ κατήφορο και βρί-
σκομαι στην κοιλιάδα. Ἐφθασα
λαχανιασμένη στη μεγάλη πόρτα
τοῦ Νεκροταφείου, κι' ἐπροχώ-
ρησα γοργά στὸν κατηφορικὸ ἀ-
σφαλτοστρωμένο δρόμο που ὀ-
δηγεῖ στα διάφορα μνήματα.

Παντοῦ ὄπου παροῦσα, δεξιά
κι' ἀριστερά, δὲν έβλεπα τίποτ'
άλλο ἀπὸ μαρμάρινους τάφοσ,
στῆλες, ἀγάλματα, σταυρούς,
ἐπιγραφές, στίχους. . . Στο τέλος
αὐτοῦ τοῦ ὄδρομο είναι μιά
ἐκκληροσβλα. Πῆρα κεράκια κι'
ἔστριμα ἀριστερά ἀναζητών-
τας τὴ στερνὴ κατοικία τοῦ κα-
λοῦ μου παιποῦλη. Προχώρησα
ἀρχετὰ βήματα και βρεθῆκα στα
μαθρα κάγγελα με τὸν κατάλευκο
σταυρὸ (μοῦ τὸν εἶχαν περιγύ-
φει) και διάβασα: «Κωνσταντί-
νος». Ἐδῶ! εἶπα. Σταμάτησα,
κοίταξα δεξιά κι' ἀριστερά, μπρο-
στά και πίσω, ἐλπίζοντας τάχα
νά δῶ τὸν καλπού μου. . . Ὡ,

δυστυχία! Δὲν ερχεται, δὲν εἶ-
ναυγύζει κιά! Ἐφυγε, κι' ἔφυ-
γε γιά πάντα. . . Μά. . . ξέχασα.
βρίσκομαι μπρὸς στο μνήμα του,
μπρὸς στο χῶμα που ἔχει σκε-
πάσει τὸν ἀγαπημένο μου παι-
πού. Ἐσκυψα, φίλησα τὸ χῶμα
του με πολλὴ εὐλάβεια σά νά φι-
λοῦσα τὸ χέρι του, ἔκλαψα, ἔ-
κλαψα μικρά και ξέσπασα. Ἐ-
πατα θυμήθηκα τὰ κεράκια που
εἶχαν ἀπομείνει στα χέρια μου,
τάναψα και τὰ φύτεψα στο χῶ-
μα, κοντὰ στο σταυρό. . .

Μά καθὼς ἦμουν σκυμμένη
στὸν τάφο, δυὸ δάκρυα κίλησαν
άπ' τὰ μάτια μου κι' ἔσταξαν
στο χῶμα. Αὐτὰ τὰ δυὸ δάκρυα
ἄς ποτίσουν τὸ χῶμα κι' ἄς φτά-
σουν βαθιά, νά βροῦν τὸν κοι-
μισμένο παιποῦλη, νά τοῦ ποῦνε
πόσο τὸν θυμοῦμαι και πόσο πο-
νῶ γιά τὸ χαμὸ του. . .

Γενοβέφα

Σ Π Ο Υ Δ Η

Σκαλίζοντας τὰ παλιά μου βι-
βλία, εἶτχε νάντικρύσω ένα πα-
λιό σκίτσο, μιά εἰκόνα που τὴν
εἶχα κάνει όταν ἦμουν πέντε χρο-
νών. . . Τὶ ἄσχημες, ἀκαλαίσθη-
τες γραμμές! Μά και τὶ ἄδῶα,
θαυμάσια φαντασία!

Ἄρπαξα ένα χαρτί και, πά-
νω σ' αὐτὸ τὸ θέμα, ἔκαμα μιά
κοντέρναεἰκόνα. . . Τάπαραβόλλω.
Τὸ παλιό σκίτσο μοιάζει με ἄ-
νὰ κατάλευκο κρῖνο! τὸ ἄλλο σάν
ένα θαυμάσιο ρόδο, μὰ ψευτικό. . .

ΠΟΘΟΣ ΞΕΝΙΤΕΥΜΕΝΟΥ

Γλυκειά μου πατρίδα, ἑλληγι-
κὴ γῆ, πότε, ἄχ, πότε θάνικρύ-
σω τὰφορόλουστα ἀργογιάλια σου,
τὰ καταπορήσινα λειβάδια σου
και τὰ πανύψηλα βουνά σου!
Πότε πάλι θάνικρύσω τὸ σπι-
τάκι ὄπου μεγάλωσα; Πότε θά
τρέξω σάν και πρῶτα μικρὸ παι-
δάκι μέσα στα καταπράσινα λει-
βάδια σου; Πότε πάλι, με τὴ
σάκκα στὸν ὄμο και τὸ καλάθι
αὶ στο χέρι, θά περνάω τὸ μεγα-
λο δρόμο που πηγαινει πρὸς τὸ
σχολείο; Πότε θά ξαναἰδῶ τοὺς
συγγενεῖς και τοὺς φίλους μου;
Πότε, ἄχ, πότε θάκούσω τὸ πρωί-
νὸ τραγοῦδι τάνδονιού και τὸ
μονότονο βραδινὸ τραγοῦδι τοῦ
γκιωνῆ; Πότε, ἄχ, πότε; Ἰσως
κάποτε. . . Ἰσως και ποτέ. . .

Ρομαντικὴ Ὑπαρξις

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μιλοῦν μπροστά στο μικρὸ
Νίκο γιά μιά κυρία, που ἔχει
μονάκριβη κόρη. Κάποιος λέει:
— Τὴ φυλάει ὡς κόρην ὀφ-
θαλμοῦ.

Κι' ὁ Νίκος:
— Τότε και μένα, που εἶμαι
μονάκριβος, πρέπει να με φυλά-
τε ὡς υἱὸν ὀφθαλμοῦ!

Αιλάντα

Μπαμπιάς: — Ἐμαθες τὸ ἀλφά-
βητο, παιδί μου;
Μπέμπης: — Ναί, μπαμπά.

Μπαμπιάς: — Καλά, πὸς μου:
ὄστερα ἀπὸ τὸ ἄλφα, ποῖο γράμ-
μα ερχεται;
Μπέμπης: — Ὅλα τ' ἄλλα,
μπαμπά. Ἐρρηβος Ἐλλην

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθήναι, 42 ὁδὸς Ἐυριπίδου
τὴν 2 Ἰουλίου 1929

ΠΩΣ σὰς φάνηκε τὸ τέλος τοῦ
«Χρυσόκοραβου»; Εἴδατε τί ὀ-
ρατά, τί ἄπλα, τί φυσικά που εἶ-
γόνται ὄλα τὰ παραξένα ἐκείνα
και τὰ μωστηριώδη που διαβάσατε
στην ἀρχή; Ἀκόμα και τὰ τρελά
καμῶματα τοῦ Λέγκραν. . . Αὐτὸ
μόνο πράγμα, νομίζω, ξέχασα νά
εἰρηγήσει ὁ συγγραφέας: Ἀ πὸς
βρέθηκε κορφομένο στὸν κλῶνο τοῦ
δέντρο ἐκείνο τὸ κρῖνο. Ὁ Κίθδ
τὸ κέρφωσε γιά σημάδι; ἢ ἦταν
ἐκεῖ ἀπὸ πρῖν, ἀπὸ ἄλλον και γι'
ἄλλο λόγο; Καί Β', γιὰτί μέσ' στο
λάκκο, πρῖν βροῦν τὸ σεντούμι με τὸ
θησαυρὸ, βρέθηκαν κέρματα χελκίνα,
ἀσημένια και χρυσά νομίσματα:—
Ἐοῖς τί λέτε γι' αὐτὰ τὰ δυὸ ἀ-
νεξήγητα μυστήρια; Πῆτε μου τὴ
γνώμη σας, νά σὰς πῶ και τὴ δι-
κή μου.

Χαίρω, Ἰάς, που τώρα θά σ'
ἔχω κοντὰ μου σὰς Ἀθῆνας. Δὲν
ἀμφιβάλλω πὸς ὁ βασιλὸς σου ὄλοι
θά είναι ὄκα ἢ ἐννιά. Πάίρνει πα-
τὴ λιγότερο μὰ διαπλασοπούλα;
Πολύ ὁμορφή ἢ περιγραφή τὴς ἐκ-
δρομῆς σας και γέλασα με τὴ σκη-
νὴ τοῦ νεροῦ. Νά σοῦ πῶ ἄμωσ τὴν
ἀλήθεια, περιμένα πὸς αὐτὸ θά σοῦ
θῆμικε τὴν παρομία «κίς. γαῖδα-
ρα, ἄγρια», που τὴ λένε ἰσα-ἰσα
ὄταν ἀναγκάζουν τὸν ἄλλον νά κί-
νη και με τὸ σταντό.

ὄφρατα τὸ σκίτσο σου, Κυρά
Φροσύνη, τὰ ἐμπνευσμένα ἀπὸ
ψευδῶνυμα φίλων μας. Νομίζω στο
μοῦ εἶχες ἔκναστειλή, ἄλλά, σοσ
θυροῖμα, αὐτὰ είναι ἀνῶτερα. Ἐ-
κίμωες πολὺ καλὰ νάπαντήσης στην
Κυριακή, αν κι' εἶσαι ἀκόμα προ-
τόπειρη, γιὰτί πὸς θά μάθης κολύμηνι
αν δὲν πῆξῃ στο νερό; Εἶμ' εὐτυ-
χῆς που εἶχα πάνω σου μιά τόσο
καλή ἐπίδραση, που μελέτης ἔλη-
δὴ περισσότερο ἀπότοσ ἔγινες συ-
δρομητέρα. Μπαράδω, παιδί μου, εἶσι
νά ἐξακολουθήσης. Ὅσο γιά νά σοῦ
πῶ αν οἱ φίλες μου ἐκείνες ἔχουν
ψευδῶνυμα, είναι μωστικό που δὲν
μοῦ ἐμπρέπεται νά τὸ φανερώσω.
Ἀκριβῶς, Μελαχροινὴ Νεράι-
δα, εἶσι ἔγιναν τὰ πράγματα, ὄπως
τά λέει ἡ δ. Μαρκέτου στο σημεῖ-
ωμα τοῦ βιβλίου της. Ἀπὸ μένα,
ἀπὸ τὴ Σελίδα μου, ἄρχις νά γρά-
φω, και με τέτοια ἐπίδοση, που ἔ-
κανε κατὰπληξή σ' ὄσους ἔξεραν
τὴν ἑλικία της. Σήμερα τὴν ἔχετε
καθηγήτρια. Καί βλῆπω μὰ χαρά
μου πὸς δὲν με ἔσχηξ, ἀφοῦ σὰς μι-
λά γιά μένα, σὰς πρῶτῶ αν εἶσιθε
συνδρομητριες, και προτρέπει σοσ
δὲν είναι νά γίγουν. Χαρά σὲ μένα
αν τόκαναν αὐτὸ ὄλοι οἱἐκπαιδευ-
τικοὶ που περᾶσαν ἀπὸ τὰ χέρια
μου! Δυστυχῶς πολλοί, ὄχι μόνο δὲν
τὸ κάνουν, ἄλλά και συσταίνουν σὰ
παιδιά ἄλλα, πολὺ κατώτερα περι-
οδικά, ἐπειδὴ τυχαίνα νά ἔχουν συ-
στάσεις. . .

Γιά τὰ νέα σου ποιήματα, Πάν-
θηα Ἀβραάδου, θά σοῦ πῶ ὄταν
θὰ τὰ διαβάσω με τὴ σειρά τους.
Σὸς φύλαξε τὴν εἰκόνη της Παν-
θηας και μωσῖες νά στείλῃς νά τὴν
πάρῃς. Γάποτελέματα τοῦ «Πεν-
τάβλου» θά δημοσιευθοῦν ἐνῶς τοῦ
1929, ἄλλά μὴ παρμένης ὄτι τὸ
Κράτος μπορεί νά συγκινηθῆ ἀπὸ
τίποτα και νά κίρη και γιά τὸ πε-
ριοδικό μας. Τὸ Κράτος, δυστυχῶς,
δὲν ἔφερε παρὰ μόνο νά τὸ πολεμῆ και
νά τὸ βλάπη, συσταίνοντας πρό-
θημα μ' ἐγκωλιους στοὺς δασκά-
λους τὸ πρῶτο τυχὸν περιοδικάκι,
ποῦ ὁ ἐκδότης του θά πᾶ γι' ἄρα
ρακαῖστα τὸν κ. Ἰπουργὸ της Παι-
δείας. Ναί, ἡ προτομή τοῦ Πολέμη,
θά στηθῆ στην εἰσοδο τοῦ ἀνακαι-
νισμένου Δημοτικοῦ Θεάτρο. Ὁ εἶ-
ναι πολὺ καλὰ ἐκεῖ κι' ἐλπίζω
γρήγορα νά γίνουν τάποκαλυπτήρια.

Τὸ κελὺ μου Πόνου Ἀδερῶ, τὸ
ἄξέχαστο, μοῦ γράφει ὄτι στην Πό-
λη, ἡ Χριστιανικὴ Ἀδελφότης τὸν
Νέων ἔδωκε τὴ «Στέλλα Βιολάντη»
τοῦ κ. Ξενοπούλου με μεγάλη ἐπι-
τυχία, και ὄτι ὁ ἴσος ὁ φίλος μου
ἔπαιξε τὸν Παναγιῆ «μ' ἐπιβολὴ και
δύναμη» ὄπως λέει μιά πολιτικὴ ἐ-
φημερίδα που μοῦ στέλνει.—Στὴ
Θεσσαλονικὴ ἐπίσης δόθηκε ἡ «Στέ-
λα Βιολάντη» ἀπὸ τὴ Δραματικὴ
Σχολή τοῦ ὄφρατο, σ' ὄπερῖδα πρὸς
τιμὴν τοῦ κ. Ξενοπούλου, που εἶχε
προκληθῆ κίλλα νά πᾶγ στην Θεσ-
σαλονικὴ, ἄλλά δὲν μπόρεσε γιά
λόγους ὄγειας. Στην ἀρχὴ ἔγινε και
διάλεξη ἀπὸ τὸν γυαρό, βουλευτὴ
καὶ πρῶτη ὄπουργὸ κ. Μισοφύργου
με θέμα «Ὁ Γρηγόριος Ξενοπούλος
και τὸ ἔργο του». Στην ἐπερῖδα
παρουρέθησαν ὄλες αἱ ἀρχές κ' ἡ
ἀντιπῆρα κοινωμία της Θεσσαλονικῆς.

Ἡ παλιά μας Νεφέλη μοῦ γρά-
φει, ὄτι τὴν παρομία ἐκείνην που
μὰς εἶπε ὁ κ. Ξενοφῆς γιά τοὺς
γράφοντας στοὺς τυχούς, τὴν ἔχουν
και στην Κύπρο και τὴ λένε εἶσι:
«τοῖχος ἄσπρος χαρτῖν τοὺς πιλ-
λοῖς». Ἡ ἴδια, λαθιάνοντας ἀπορ-
ρῖθ ἀπὸ τὸ ἐνέκδοτο της Διηγο-
ρίνας στην 38ῆ Κυριακή, μοῦ διη-
γεῖται ὄτι ὁ ἄντρας της, ὄταν ἦταν
φῆτηντῆς, εἶπε μιά μέρα στην δη-
ροτρία, τὰ πᾶς «ἀπάναντι» νά τοῦ
πάρη κίνηνη. Κι' ἐκείνη γῆρισε ὄλη
τὴ γατανία, ρωτώντας που είναι «ἡ
ὄδος Ἀπάναντη», που φυσικά δὲν
βρέθηκε πουθενά!

Μὰ χαρὰ μαθαίνω τὴν πρόδοσ
της «Φιλικῆς Ἐταιρίας», ἐνὸς συλ-
λόγου ἀπὸ Διαπλασοπούλα, στὴ
Θεσσαλονικὴ, ὄπο τὴν προστασία
της ΚΑΝ. Ἄν κι' ἔχει λίγον και-
ρὸ, σοκίμασε και νά ἰδοῦμε.—
Ταινία τυπωμένη ὄποκτησης σὲ
λίγο.

ὄφρακις Ἐπιστολὰς μοῦ ἐστει-
λαν αὐτὴν τὴν ὄδομάδα κι' οἱ εἶξῃ:
Νύμφα τοῦ Θεωμῖκου, Ἰσπα-
νιόλα, Μικρὸς Καλλιτέχνης,
Ναῦαρχος Μισοῦλης Ζαυρόρα, Βί-
μαρα, Λαμναδίας, Ἰούλιος
Καῖσαρ, Χρυσόθῆρας, Μιμὴ
Μιλῆνι, Βίλλυ Ντόβ, Πέτρος
Ριοναί, Αιλάντα, Γυφτάκι, Ρο-
δοδάκτυλος, Ἡῶς, Ξενιτεμένος
Πολιτῆς, Σ. Σάδης, Ἐλευθέ-
ριος Ρουσοάκης, Τρελὴ Πετα-
λουθῆσα, Ἰάσων, Σουανός, Δαι-
μόνιον, Σοῖβοελ, Πολωνέζα, Ἄ-

ΠΩΣ ΘΑ ΠΕΡΑΣΕΤΕ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΑΣ;

Εἶναι ἀπλοῦστατο: ὄθὰ προμηθευθῆτε ὄσους πε-
ρισσότερους μπορεῖτε

ΤΟΜΟΥΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ",

και θὰ τοὺς πάρете μαζί σας στο ταξίδι, στην ἐξοχή,
ὄπου θὰ πᾶτε, — ἄλλά κι' ὄπου θὰ μείνετε, — γιά νά
περάσετε τίς Διακοπές.

Κι' ἔνας μόνος Τόμος της Β' Περιόδου ἀρ-
κει, με τίς 400 του σελίδες, με τὰ τρία ἢ τέσσερα μυθι-
στορήματά του και με τὰ τόσα ἄλλα που περιέχει.

Τιμοκατάλογος δημοσιεύεται στα φυλλάδια
προμήθειά σας, αν θέλετε νά περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!

Ἀβρανιάνη, στην Ἀλεξάνδρεια,
τύπωσε ένα βιβλιάρηκι με τὸν τίτλο
«Τὰ πρῶτόλειά μου», που περιέχει
μικρὰ διηγήματα της, παιδικὰ κω-
μῖα, κ' είναι ἀπερμένοσνα στο ε-
δατό της δάσκαλο κ. Κλ. Ἀρτε-
μίδη. Ἡ συγγραφέας, καθὼς φαίνε-
ται κι' ἀπὸ τὴν εἰκόνα της που ἔχει
βάλει μπροστά, εἶν' ἑνα μικρὸ κο-
ρίτσι, και γιά ένα μικρὸ κορίτσι τὰ
διηγηματάκια αὐτὰ είναι πολὺ-πολὺ
καλὰ. Χωρῖς ἄλλο, ἡ Μάλω Ἀβ-
ρανιάνη θά ἔχη εἰσέλιξη. . .

Ὁ ἀρθρογράφος αὐτός, Γεώργιος
Γαρουφαλῆ, δὲν ἔχει ἄδεια, γιὰτί
πραγματικῶς λίγοι ἦταν οἱ Ἐλλή-
νες συγγραφῖες που καταδέχονταν
νά γράφουν και γιά παιδιὰ. Γι' αὐ-
τὸ ἀναγκάζομην νά δημοσιεύω
πολλές μεταφράσεις ἢ διασκευές.
Τὰ τελευταία χρόνια ἄμωσ συγ-
ματίθηκα μιά πολὺ εὐοκίνη χορεία
λογοτεχνῶν που βρίσκουν μεγάλη
εὐχαριστήση νά γράφουν γιά τὴ νεο-
λαία, κ' εἶσι τώρα τὰ πρῶτότυνα
ἑλληνικά που δημοσιεύω, είναι πολ-
λὺ περισσότερα ἀπὸ ἄλλοτε. . . Ὡ,
και! θὰ περάξῃ είναι πολὺ εὐχαρί-
στο καλοκαίρι, ἀφοῦ προμηθευθῆκες
τέσσερις μεγάλους τόμους μου!

ὄφρατα ἡ ἴδῆ σου, Γελαστὴ Μι-
κροῦλα, νά σχηματισθῆ στὴ Θεσ-
σαλονικὴ μιά ὄμάδα Βολει-μπὸλ
ἀπὸ διαπλασοπούλα. ἢ καλύτερα
δὲν θάδῃδες, μιά κοριτσάνα και μιά
ἄγρία. Κι' ἀφοῦ «οἱ μπᾶδες, τὸ
δίχτυ, τὸ γῆπεδο είναι ὄλα ἔτομα».
μοῦ φαίνεται πὸς δὲν μᾶνει παρὰ ἡ
συνεννόηση, που μπορεί νά γίνη με
μιά Μικρὴ Ἀγγελία. Ἐμπρός λοι-
πὸν, δοκίμασε και νά ἰδοῦμε.—
Ταινία τυπωμένη ὄποκτησης σὲ
λίγο.

ὄφρακις Ἐπιστολὰς μοῦ ἐστει-
λαν αὐτὴν τὴν ὄδομάδα κι' οἱ εἶξῃ:
Νύμφα τοῦ Θεωμῖκου, Ἰσπα-
νιόλα, Μικρὸς Καλλιτέχνης,
Ναῦαρχος Μισοῦλης Ζαυρόρα, Βί-
μαρα, Λαμναδίας, Ἰούλιος
Καῖσαρ, Χρυσόθῆρας, Μιμὴ
Μιλῆνι, Βίλλυ Ντόβ, Πέτρος
Ριοναί, Αιλάντα, Γυφτάκι, Ρο-
δοδάκτυλος, Ἡῶς, Ξενιτεμένος
Πολιτῆς, Σ. Σάδης, Ἐλευθέ-
ριος Ρουσοάκης, Τρελὴ Πετα-
λουθῆσα, Ἰάσων, Σουανός, Δαι-
μόνιον, Σοῖβοελ, Πολωνέζα, Ἄ-

κωρόδοτο Ρολδί, Βολιωτικο
Καβουράκι, Ἀγριοτριανταφυ-
λιά, Ἀνακρέων, Ἐξηνούλα, Μο-
νοκό, Μῆλον της Ἐριδος, Μπαλέ
Μαζούρια και Φλώρης Οὐράνης.
—Ἐξέστέλεσα τίς παραγγελίες των
κι' ἐλπίζω νά τοὺς ἀπαντήσω στο
ἐρχόμενο.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἄπορρίπτονται:

«Ἡ λευκὴ Κηφισοῦ» τοῦ Σιφο-
μάχου. Είναι μιά καλοῦστικὴ σχο-
λικὴ ἐκθεση, ἄλλά χωρῖς κανένα
λογοτεχνικὸ προτέρημα. Και ἡ γλῶσ-
σα σχολαστικὴ. —Πρωταπριλιάτικο
φέμια» τοῦ Πολυφῶμου. Ἐνα
τόσο ἄσχημο φέμια δὲν αξίζει νά
τὸ εἰστορηθῆ κανεῖς, και μάλιστα
με τόσο τέχνη! — «Χωρῖς τίτλο»
της Συνασμένης Χόβολης. Ἐχει
ἄρως και γλῶσσα σχολαστικὰ. Ἄλλά
και πολυλογία ἄρκεται. — «Ἐνα λου-
λοῦδι που πρῶτα μακραίνεται» της
Ἐγγλεζίτσας. Αὐτὸ πάλι είναι τόσο
σύντομο, που δὲν ἔφερε κανεῖς ποτὴ
εἶναι ἡ ὄποθεσή του. Είναι κι' αὐ-
τὸ μιά ὄπερῖδα ἢ ἡ ὄπερῖδα ὄλη
πάντα είναι σφάλμα. — Πὸς περ-
σὸν τὰ χρόνια» τοῦ Μύρου της
Ἀνδρῶν. Δείχνει μιά δυνατὴ πα-
ρατηρητικότητα, ἄλλά στο σύνολο
τοῦ είναι ἀτέλες και γραμμῖμο
ἀδῶνικο παιδικὸ ἄρως. Κραίεται
ἀκόμη ἄσχημη. — «Θάνατος Στρατιώ-
του» τοῦ Ἀσροπόρου. Τὸ νόημα
τοῦ θά ἔπρεπε νά γίνη πιὸ σαφές,
γιὰτί εἶσι μπορεί νά περάξῃ γιά
κομμάτι ἀπ' αὐτὰ που δὲ δημοσιεύ-
ονται στο περιοδικό μας. Ἄς τὸ
διαθεῖται κι' ἔς τὸ ἔκναστειλή.—
«Ὁ Βολταῖρος κι' ὁ παπάς» της
Μανωμένης ὄδας. Εἶν' ἑνα ἀνε-
κῶδο ἀσέβες, που δὲν ὄπαρχει λό-
γος νά τὸ ἀναδημοσιεύσομε. Ἄλ-
λωστε είναι και ἀρκετὰ γνωστό.—
«Σκόρπια» τοῦ Πονεμένου Χαμό-
γελου. Ἡποδλητικὸ ποιηματάκι κι'
εἰλικρινές. Ἄλλά ἡ στιχογραφία του
είναι ἀπρόσεχτη και πρέπει νά
γραφτῆ ἀπὸ τὴν ἀρχή. — «Νοσταλ-
γία» της Ἀτθίδος. Πολὺ ἄτεχο
και παιδικάκι. Ἄλλά ἔχει κάποια
τυπικότητα και ἀφέλεια. Συνιστ

Βαλέντιαν (τά ελαβα ελα, ήουχα-σε" ε, να ιδούμε ποιός ή ποιά θα ιδή πάλι το καλό δνερο...) 'Ιάδα (μπράβο! πολύ όφρατα ζωγράφες τνευρό σου) 'Αστέρα του Πόντου (οι λύσεις δεν στέλλονται έτσι διά-βαιος καλύτερα την προκήρυξη στο πρώτο φυλλάδιο του 'Ιουνίου) 'Αγαμέμνονα Σαμοθράκη (δε-κτές) ΓειάΣΑΣ (τί όφρατο και τί χαρούμενο το γράμμα σου! λοι-πόν ή ήτω!...) Μαίρη Νικολε-τοπούλου και 'Αγριοβιολέτταν (να, χάρηκα πολύ γι' αυτά που μου γράφετε για τον κ. Παργαλιώτη είδατε τί καλός και τί ένθουσιώδης δάσκαλος που είναι; μα γι' αυτό γράφει και τόσο όφρατος Μύθος) Κάμεν (ακριβώς αυτούς τους φι-λάνθρωπους εδεργέτες είχα θυμηθεί κι' έγώ, όταν άπαντοόσα έτσι στον Χρυσαστό' συμφωνώ επίσης ότι έ-πειδή πολλοί δεν κρατούν τις ήπο-σχέσεις που δίνουν με τις Μ. 'Αγγε-λίες, έλειψε πιά ή έμπιστοσύνη και λίγο άπαντοών στους Διαγωνι-σμούς των) Μιχ. Γ. Δεσφίλλαν (χάρηκα πολύ για το γυρισμό σου' λυσοχαρο έστείλα' ως αναγώστης όχι) Δουλουδάκι (έκαρες πολύ καλά' θα κριθή με τί σειρά του) Ηπειρίον του 'Αγρινίου (θα κάμω λόγο στο έρχόμενο, γιατί σή-μερα δεν μου έμεινε τόπος) Γαλα-νήν Νεραΐδαν και Νεραΐδαν της Σκουερινιάς (όφρατο το γράμμα σας' τα ελαβα ελα) Σμαριώ Κουμανί-δου (ευχχαριστώ πολύ για τα καλά λό-για κι' ό κ. Φ. έπίσης) Κώσταν Πτίνην (σε δέχομαι με άνοιχτές άγ-κάλες, ή μετόνοιά σου με συγχαί-νει ένα μόνο θα σε παρακαλέσω, να μη μου ζαναγράψης... με μολύ-βι, γιατί δεν βλέπω να διαβάσω ά-σπρα γράμματα) 'Αλέξ. Ζαχαρίου (έλαβα, ευχαριστώ, έστείλα) Κλαί-ρην (έχω μπροστά μου τώρα το γράμμα σου από 27 Μαΐου, στο ό-πατο, δεν έξρω πώς, άγρησα τόσο νάπαντήσω σοφ άνανέωσα το ψευ-δώνυμο' ό κ. Ε. ευχαριστήθηκε πολ-λό γι' αυτά που γράφετε για το μυ-θιοτόρημά του) 'Ανθοόβλαν Χρη-στοβασιλή (ευχαριστώ για ελα και που θα ζαναρχίσης το έξοπαόμα) Παρμυθένιον (άργά λιγάκι το θυμήθηκα, αλλά τί λέει ή παροι-μία; σε δέχομαι μετά χαράς) Δύαν Μάρα (χαίρω που έγινε καλά' γρά-φε μου) 'Ιδανισμόν (έλαβα, ευ-χαριστώ' με ιδιαίτερη χαρά είδα γάπαντες σε Κυριακή, για πρώτη φορά ύστερ' από έννια χρόνια!) Αόουραν (γίνεται' τά κρατώ, για να σοδ τά στείλω ελα μαζί' έπι-ζω να λάβω γρήγορα γράμμα σου ευχάριστο) Διάναν (πολύ δικαιο-λογημένη, αλλά να μου ζαναγρά-ψης ό κ. Ε. γέλασε με το Σωσία του...) Σαπονώροσαν (έ-στείλα' έχει καλώς' ευχαριστώ πολ-λό) Κ. Μπουρδόπουλον (έλαβα την άπόδειξη, όε συλλυπούμαι για το θάνατο του θείου) Κριάνει κτλ. Κάστρο του Μυστρά, 'Αμερι-νανόπουλο, Φανφάν λά Τουλίπα, Κ. Παχύμανην, Έδοξαν Μα-λικούτη. 'Εβελιν (έστείλα.)

Είς όσας έπιστολάς έλαβα μετά την 1 'Ιουλίου, θάπαντήσω στο έρχόμενο.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οι συνδρομηται μου, όταν λήγη ή συνδρομή των, να την άνανέωσιν άμέσως, χωρίς να με υποβάλλουν εις τών κόπων και τό έξοδον να τό υπενθυμίζω σιόν καθέ-να ιδιαίτέρως. 'Η έγναίρη άνανέωση της συνδρομής είναι το πρώτιστον χρέος του καλού συνδρομητού.

Η ΔΙΑΠΑΛΑΣΙΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοσ 244ου Διαγωνισμοσ. Τοσ φυλλάδιον τουτου αι' λύσεις είναι δε-κται μέχρι της 6 Σεπτεμβρίου.

- 461. Αεζιγριφος
Με μιá χρονητή μονάδα
Από άνωτομήεις βάξω,
Και άρχαιο λυρικό.
—'Αλλά όχι άπ' την 'Ελλάδα,—
Παρουσιάζω στο λεπτό.
Πέτρος Ριονσαι
- 462. Στοιχειόχειφος
Της Εδρώπης θεσηή χώρα
Με τάχατο νόμοι τά
Παίγνη γράμμα για κεφαλί
Κι' άλλον τόπο βλέπετε τώρα
Παγωμένο να προβάλλη,
Που τόν ζέρει ό έπαυστάτης.
Έκάβη
- 463. Μεταγραμμαισμός
Βγάλε πλ και βάλε φλ
Για να κάμης πι-και-φλ
Με συναίσθημα πιζο
"Εγκλήμα και φοβερό!
Βαρωνέσση
- 464. Μωσαϊκόν
"Ολυμπος, Χελμός,
Πάργης, Παρνασσός,
'Από ένα των δανείζου
Κι' όρος άλλο σχηματίζου.
Κων. Χ. Γρόλλιος
- 465. Πυραμίσ
+
* + *
* * * * *
* * * + * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

"Ολα αι' λέξεις είναι όνόματα άναφερόμενα εις την 'Αγίαν Γραφήν. Οι σταυροί καθέτιος, προφήτης. 'Οριζόντιος έκ τών άνω: φωνήεν, δικαίος άνήρ, άρ-χιερεύς, ήγεμόν της 'Ιουδαίας, υίός μεγάλου βασιλέως τών 'Ε-βραίων.
'Αλεξανδρινό Δικπλασόπουλο

- 466. Κρυπτογραφικόν
1234546748=Συγγράφη.
2165348 ≈Δέν κοιμάται.
3468 ≈Σκέπτεται.
4148 ≈'Αρτεϊ.
54348 ≈Θλίβει.
6546748 ≈Βουσοδομεί.
74148 ≈Παρεκκλίνει.
863 ≈Προσθέτει.
Ναράϊδα του Γιαλού

467-471. Μαγικόν Γράμμα
Τή άνταλλαγή ενός γράμμα-τος εκάστης τών κάτωτι λέξεων δι' ενός άλλου, πάντοτε του αύ-του, να σχηματισθοών άνευ ά-

ναγραμματισμού άλλαι τόσαι λέ-ξεις:
Νέρον, κύκνος, 'Ακάμας, σό-λος, άκρος.
Μικροσκοπικός Γίγας
472. Μικτόν
χ λ ε - β β ι
('Από το Εξαγγέλιον) Γκακόνας
473. Γεΐφος
ο ο ο οε οε
ο ο ο οε οε
Πένθη ο ο ο ον 5 οε οε
ο ο ο οε οε
ο ο οε οε
Κων. Π. Ξένος

Διά τούς Γαλλομαθείς
474. Sans Voyelles
l - sll - lt - pr - tt - l - mnl
Καρδιναίχ

ΑΥΣΕΙΣ

των Πνευμ. 'Ασκησ. του φύλ. 16
235. Πολυικός (πολύ, Κώς.) —
236. Μύτη (μή, τί.) —237. 'Αρα-
όρά. —238. Φολίς-φίλος.
239. Ι Α Σ Ω Ν. 240. ΔΑΜΑΡ-
Α Τ Υ Σ ΤΙΝΟΣ (άμαρ-
Τ Υ Σ τία, μάραρον,
Ω Σ Ραρά, τίαρα, ι-
Ν λαρά, νομάς, δε-
νις, Σαλαρίς). —241-245. Διά του
οίς: μαρίς, γαρίς, μερίς, ά-
ριστος, 'Ακαίσιος. —246. ΘΑ-
ΔΕΙΑ-ΚΑ'Ι'ΡΟΝ (Θέκλα, 'Αρα-
κυνθος, Δεία, Εβ'Ράτας, 'Ισο-
κράτης, ΑνΝίβας). —247. 'Ιησούς
ό Ναζωραίος βασιλεύς τών 'Ιου-
δαίων. —248. 'Εν τούτω νίκα
(έν του τόνου, κά.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΚΕ' — 591]
Α νταλλάσσα κάρτε από ποίεια και από
Α ήθοποιός και ζητώ ήλληλογραφίαν
μόνον με κάρτεια. Δίσις: Αητώ Διημο-
οίδου, Τ. Κ. 29, Λευκωσία Κύπρου.
Πρωταδλήτρια
[ΚΕ' — 592]
Μ παίνοντας στον Διαπλασόκομο χαίρο-
τω δέλους-ες, Αδσπρα ήλληλογραφί-
μεν, γράφε πρώτη: Μ. Κακογιάννη, Πά-
φος Κύπρου.
Ρακίτα
[ΚΕ' — 593]

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΖΙΚΟΥ

Δ παγωνισμός διηγήματος Συμμετοχή
πεντάοραχος. Βραβεία: 1) Τόμος Δια-
πλασό, 2) Μεθιοτόρημα. 3) 4) 5) Βι-
βλίον. Σύλλογο. 'Υποστηρίξτε με να ό-
ποστηρήθιτε. Δεχόμαστε άντιπροσώπους
Δίσις: Κωνσταντίνον Δημάδην, Πόστ-Ρε-
στάντ, Θεσσαλονίκη.
[ΚΕ' — 594/
Ε λευθέριε Ρουσάκη, για τόν χαμό της
άγαπημένης σου αδελφούλας θερμο
συλλυπητήρια. Γερεζά Ντωρβίλ
[ΚΕ' — 595]

Τόν Ντέτεκτιρ, άνεζήγητος ή σιωπή
σοο...: Πράσινο Γοζοτη, Βιερμари,
Μάρ Γκραϊν, Μουσηγγέτα 'Απόλλαν,
Πριγκιπίσσα Σκοκλάτας, περιμένω
τετραδίτι σας. Δίσις: (ΚΕ' — 359). Κολο-
κιδέσπερς, γάβηκας τώρα στην ένθεσι
σου...: γαρδάν Ι. 'Υφο(ρ)ολέγειν,
μικας έδους το έτροπ σας 1;...
Κουκλα του Χαλανδριού,
'Οφρανοόβλα, 'Εσκώκλα του Δάσους
[ΚΕ' — 596]

ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Ε ζακολοθητέ τά αναθήματα:
Σκέρτα Ροδοπέταλλα—Βαρέλλα,
Γενναία Σπάρτη — Μενούτης, Δακρυ-
γενναία Ματιά = Μπόρα, Τζιμπασί =
'Αθηνάιος, 'Αφρισμένη Φάλασσα—Συν-
δία, 'Εμπεράδα—Δημητρίου, Μαρκατο
'Αφρογιάλι—Τυσιός, Δεξή 'Αρλόγος =
'Ερμανούη Ρωμαντική 'Υπερξίς =
Ροΐθου.
'Εδουάρδος-Λώ, Γρομοκράτης

[ΚΕ' — 597/
Γιό το σκληρό χαμό της αδελφούλα σας,
εύχηνε 'Ελευθέριε Ρουσάκη, θα-
θεία συμμερίζομαι τη θλίψη σας.
Πούλια

[ΚΕ' — 598/
Μιμέζα, Παρηγορία, άνταλλάσσομε
Μ. Μυστικά; στείλατε: Άύα Μάρα
Τριολέοντας 14, 'Αθήνας.—Άύα Μάρα

[ΚΕ' — 599/
Τρελλής Παταλόδισσας κληρονομήν
Δίσις είναι: Μαριχαν Μουζα, Νέαν
Ζιχηνή.

[ΚΕ' — 600/
Γράφε: Κατινάγκλατίζκη, Δαφνας 'Η-
ρακλείου (Κρήτης). 'Ιβάνα

[ΚΕ' — 601/
Η Δίσις μου Δαφνας 'Ηρακλείου Κρήτης-
Νίτας Βαρούχη

[ΚΕ' — 602/
Α κρυμμένη Ματιά = Μπόρα. Κούκλα
του Δάσους = Κατακίλη, 'Αθισμένη
Αξιονία—Κάθουρα, ΤΡΩ

[ΚΕ' — 603/
Α νταλλάσσα Μ. Μυστικά με δέλους-ες.
Α Δίσις (ΚΕ' — 496) Βίβλου Φοίτις

[ΚΕ' — 604/
Δ ιεπλασόπουλα-ες, ποιός-ε, θα άρνηθί
ν' ήλληλογραφήσιν, ν' άνταλλάξη τε-
τραδιάκια με τήν: 'Ερμνεύλα
'ΟΔίσις: Σοφία Καλλιπολίτου, 'Αγ. 'Απο-
στόλων, Μυτιλήνη, διά 'Εξηνουόλα.)

[ΚΕ' — 605/
Ε ζηνη Γατολά, Χασοτορίτζα, ΓιάΣΑΣ,
να περιμένο τάχη τετραδιάκια σας:
Δίσις: Σοφία Καλλιπολίτου, 'Αγ. 'Αποστά-
λων, Μυτιλήνη, διά: 'Ερμνεύλα

[ΚΕ' — 606/
Ε όχαριστώ πολύ τούς Ροδάνθη, 'Αφρο-
κρην, Γένια, 'Υκινθη, έδελέρη Με-
γαλακίνη, Μαρίνο και περισσότερο άπ' ό-
λους τήν Άόουρα Ασπλάν. Μοκωλο

[ΚΕ' — 607/
Ρωραϊε Πριγκιπή, Πριγκιπίσσα της
Ροκωλάτας, όχαριστώ πολύ, αλλά μόνο
άνταλλάσσομε τετραδιάκια. 'Ενα σας έα-
μ' άναπιστοόσε. 'Αν θέλετε στείλετε (ΚΕ'
— 139) Μικρομύζαλη

[ΚΕ' — 608/
Α νταλλάσσα τετραδιάκια και κάρτε με
δέλους-ες, Δίσις: Τραπέζα 'Αθηνών,
Λαρία. 'Ομσηρη Κουκλίτσα

[ΚΕ' — 609/
Π ρομομυμίνοντας στον κόκο της Δια-
πλασόας, άνταλλάσσομεν τετραδιάκια,
καρτολάες και ήλληλογραφίους.
Δίσις: Μαρία 'Αποστολάκη, όδός Δε-
μητρίου Πολιορκητοσ 29, Θεσσαλονίκη.
Δον Φαουλάκη
Μικρή Χωροτοπούλα
[ΚΕ' — 610]

Χ άρη Μιράντζα, σοδ έγω στείλα από
πολλο τετραδιάκια και δέν έλαβα διέ-
σοι. Παρακαλά: άν δεν άπαντήσης, να μου
τό έπιστηρίξης. Ξικωρνια Ροδοπέταλα,
Νάρκισσος, να περιμένο: 'Υτίνα

[ΚΕ' — 611/
Δ ιεθνοίς μου άλλασσεϊ Σωρατήν Κλά-
ραν (διά Δασόπουλον) Κλεισθένοσ 1
'Αθήνας. 'Ελαβα πολλα τετραδιάκια. 'Α-
πλήντοσα. ΑΕΡΟΠΟΡΟΣ

[ΚΕ' — 612/
Ε ζακολοθητέ την άνταλλαγή καρτών, Μ.
Μυστικάν στην πρώτη που τώρα Δση,
Βαλεντίνην Ψαραδέλλη, Μυτιλήνη, διά
Δ. Μ.

'Ενδελξ Σουλιώτη, Ξεντημένο 'Η-
πειρατάκι, Δραμιάκι, Γαλάτεια, Κου-
νέλευκο Λάβρος, με συγχαίρετε που
άρησα να στείλω.
Βάλος, έχετε... σάας τάς φράνας; τί
λέτε: ΔΑΚΡΥΜΕΝΗ ΜΑΤΙΑ
[ΚΕ' — 613]

Μ εγάλη 'Ελλάς, Εάνθιππε, Προσκιο-
Μ άκι, Νάρκισσος, 'Αγνή 'Υφουόλα,
Εράξ, άνταλλάσσομε τετραδιάκια, κάρ-
τες; Δίσις μου: Νίκε Ιβι Τηλέπιδες,
Soghandji Thikmaz appartement Navro-
di No 2, Pera, Constantinople.
'Ανθρολεβία

[ΚΕ' — 614/
Α όγη τών διακοπών άνταλλάσσο κάρτες,
τετραδιάκια με δέλους-έλες. Να περιμέ-
νω; (ΚΕ' — 25). ΚΑΡΑΜΠΑΝΑΞ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΖΙΚΟΥ

ΦΤΕΡΩΤΟΣ ΠΗΓΑΣΟΣ
[ΚΕ' — 616/
Δ ιεπλασόκομοε, μήν άρνηθίξ ένα σοσ
γράμμα, με σοσ κάρτεια σιόν: Κέκ-
κινη Παπαρούνα Δίσις: Μαρίν Ζού-
ρο, Πόστ-Ρεστάντ, διά Κ. Π., Μυτιλήνη